

SÉANCE DU JEUDI 9 NOVEMBRE 1995
VERGADERING VAN DONDERDAG 9 NOVEMBER 1995

SOMMAIRE :

EXCUSÉS :

Page 167.

MESSAGE :

Page 167.

Non-évocation.

COMMUNICATIONS :

Page 167.

1. Union européenne.
2. Cour d'arbitrage.
3. Commission parlementaire de concertation.

COMPOSITION DE COMMISSIONS (Modification) :

Page 168.

PÉTITIONS :

Page 168.

HOMMAGE À LA MÉMOIRE DE YITZHAK RABIN,
PREMIER MINISTRE D'ISRAËL :

Page 168.

PROPOSITIONS (Prise en considération) :

Pages 169 et 189.

MM. Monfils et Foret :

- a) Proposition de loi portant des mesures de promotion de l'emploi pour les sportifs de haut niveau;
- b) Proposition de loi relative à la création du Comité supérieur des sports.

M. Verreycken. — Proposition de loi modifiant le Code de la nationalité belge en vue d'y insérer une condition de connaissances linguistiques.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

INHOUDSOPGAVE :

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 167.

BOODSCHAP :

Bladzijde 167.

Non-evocatie.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 167.

1. Europese Unie.
2. Arbitragehof.
3. Parlementaire Overlegcommissie.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES (Wijziging) :

Bladzijde 168.

VERZOEKSCRIFTEN :

Bladzijde 168.

HULDE TER NAGEDACHTENIS AAN YITZHAK RABIN,
EERSTE MINISTER VAN ISRAËL :

Bladzijde 168.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming) :

Bladzijden 169 en 189.

De heren Monfils en Foret :

- a) Wetsvoorstel houdende maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid voor topsporters;
- b) Wetsvoorstel houdende instelling van een Hoog Comité voor de sport.

De heer Verreycken. — Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, strekkende tot de invoering van een vereiste van taalkennis.

M. Mahoux. — Proposition de loi relative aux examens médicaux dans le cadre des relations de travail.

M. Anciaux et consorts. — Proposition de loi modifiant les articles 1er et 18 de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence.

M. Boutmans et consorts. — Proposition de loi instaurant la responsabilité pénale des personnes morales et prescrivant des sanctions adaptées applicables à celles-ci en cas d'infraction.

M. Boutmans et Mme Dardenne. — Proposition de loi tendant à améliorer la situation des victimes de violences, et particulièrement de violences sexuelles.

M. Weyts et consorts. — Proposition de loi modifiant les articles 12 et 253 du Code des impôts sur les revenus 1992, en ce qui concerne l'exonération du précompte immobilier.

M. Weyts. — Proposition de loi visant à promouvoir l'emploi dans le secteur horeca.

M. Caluwé. — Proposition de loi insérant un article 260bis dans la nouvelle loi communale.

M. Foret. — Proposition de loi insérant un article 331ter dans le Code pénal afin de réprimer davantage la violence et les débordements des spectateurs lors de manifestations sportives et notamment de matches de football.

MM. Erdman, Lallemand et consorts. — Proposition de loi relative au recrutement, à la promotion et à l'évaluation des greffiers, secrétaires et membres du personnel de l'ordre judiciaire.

M. Vandenberghe et consorts. — Proposition de loi modifiant la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires et l'article 458 du Code pénal.

MM. Jonckheer et Boutmans. — Proposition de résolution visant à ouvrir un large débat public sur les enjeux économiques, sociaux, culturels et démocratiques liés à la société de l'information et en particulier aux autoroutes de l'information.

M. Verreycken. — Proposition de modification de l'article 23 du Règlement du Sénat.

QUESTIONS ORALES :

Question orale de M. Verreycken au Premier ministre sur «le Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme».

Orateurs : **M. Verreycken, M. Van Rompuy**, Vice-Premier ministre et ministre du Budget, p. 169.

Question orale de M. Mouton au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «le projet de plan d'équipement en électricité pour la période 1995-2005».

Orateurs : **M. Mouton, M. Di Rupo**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, p. 170.

Question orale de Mme Thijs au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «les problèmes d'emploi à La Poste et la centralisation excessive».

De heer Mahoux. — Wetsvoorstel betreffende de medische onderzoeken die binnen het kader van de arbeidsverhoudingen worden uitgevoerd.

De heer Anciaux c.s. — Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 1 en 18 van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum.

De heer Boutmans c.s. — Wetsvoorstel tot invoering van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen, met aangepaste bedrijfsstraffen.

De heer Boutmans en mevrouw Dardenne. — Wetsvoorstel strekkende tot de verbetering van de situatie van slachtoffers van gewelddelicten, inzonderheid van seksueel geweld.

De heer Weyts c.s. — Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 12 en 253 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 inzake de vrijstelling van de onroerende voorheffing.

De heer Weyts. — Wetsvoorstel ter bevordering van de tewerkstelling in de horecasector.

De heer Caluwé. — Wetsvoorstel tot invoeging van een artikel 260bis in de nieuwe gemeentewet.

De heer Foret. — Wetsvoorstel tot invoeging van een artikel 331ter in het Strafwetboek teneinde het geweld en het wangedrag van de toeschouwers tijdens sportmanifestaties en inzonderheid tijdens voetbalwedstrijden strenger te bestraffen.

De heren Erdman, Lallemand c.s. — Wetsvoorstel betreffende de aanwerving, de bevordering en de beoordeling van griffiers, secretarissen en personeel van de rechterlijke orde.

De heer Vandenberghe c.s. — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek en van artikel 458 van het Strafwetboek.

De heren Jonckheer en Boutmans. — Voorstel van resolutie strekkende tot het openen van een breed maatschappelijk debat over de economische, maatschappelijke, culturele en democratische uitdagingen van de informatiemaatschappij en in het bijzonder van de informatiesnelweg.

De heer Verreycken. — Voorstel tot wijziging van artikel 23 van het Reglement van de Senaat.

MONDELINGE VRAGEN :

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de Eerste minister over «het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding».

Sprekers : **de heer Verreycken, de heer Van Rompuy**, Vice-Eerste minister en minister van Begroting, blz. 169.

Mondelinge vraag van de heer Mouton aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «het uitrustingsplan 1995-2005 voor de elektriciteitssector».

Sprekers : **de heer Mouton, de heer Di Rupo**, Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, blz. 170.

Mondelinge vraag van mevrouw Thijs aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de tewerkstellingsproblematiek bij De Post en de verregaande centralisatie».

Orateurs : **Mme Thijs, M. Di Rupo**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, p. 170.

Question orale de M. Buelens au ministre de la Santé publique et des Pensions sur « l'Institut d'expertise vétérinaire ».

Orateurs : **M. Buelens, M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 171.

Question orale de M. Van Hauthem au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « la liste des associations subversives ».

Orateurs : **M. Van Hauthem, M. Vande Lanotte**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 172.

Question orale de Mme Willame-Boonen au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur « les difficultés actuelles des centres publics d'aide sociale en Belgique ».

Orateurs : **Mme Willame-Boonen, M. Vande Lanotte**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 172.

Question orale de Mme Cantillon au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur « les délais moyens d'examen relatifs à l'octroi des allocations pour l'aide aux personnes âgées ».

Orateurs : **Mme Cantillon, M. Vande Lanotte**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 173.

Question orale de M. Buelens au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « le déploiement massif de forces de gendarmerie à Comines à l'occasion d'une manifestation flamande ».

Orateurs : **M. Buelens, M. Vande Lanotte**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 174.

Question orale de M. Loones au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur « des impositions erronées sur la cotisation sociale spéciale ».

Orateurs : **M. Loones, M. Maystadt**, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 174.

Question orale de M. Devolder au ministre des Affaires sociales sur « le remboursement du médicament Eprex ».

Orateurs : **M. Devolder, M. Flahaut**, ministre de la Fonction publique, p. 175.

Question orale de M. Raes au ministre de la Justice sur « l'action menée manu militari par des syndicalistes à Diegem ».

Orateurs : **M. Raes, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 176.

Question orale de M. Desmedt au ministre de la Justice sur « l'utilité du maintien des juridictions militaires ».

Orateurs : **M. Desmedt, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 177.

Question orale de M. Hostekint au ministre de la Défense nationale sur « les rapports de l'officier belge de renseignements au Rwanda ».

Sprekers : **mevrouw Thijs, de heer Di Rupo**, Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, blz. 170.

Mondelinge vraag van de heer Buelens aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over « het Instituut voor veterinaire keuring ».

Sprekers : **de heer Buelens, de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 171.

Mondelinge vraag van de heer Van Hauthem aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over « de lijst van subversieve verenigingen ».

Sprekers : **de heer Van Hauthem, de heer Vande Lanotte**, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 172.

Mondelinge vraag van mevrouw Willame-Boonen aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over « de huidige problemen van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn in België ».

Sprekers : **mevrouw Willame-Boonen, de heer Vande Lanotte**, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 172.

Mondelinge vraag van mevrouw Cantillon aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over « de gemiddelde onderzoekstermijnen voor de toekenning van de tegemoetkomingen voor hulp aan bejaarden ».

Sprekers : **mevrouw Cantillon, de heer Vande Lanotte**, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 173.

Mondelinge vraag van de heer Buelens aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over « de massaal gestationeerde rijkswacht te Komen ter gelegenheid van een Vlaamse manifestatie ».

Sprekers : **de heer Buelens, de heer Vande Lanotte**, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 174.

Mondelinge vraag van de heer Loones aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over « foutieve aanslagen over de bijzondere sociale bijdrage ».

Sprekers : **de heer Loones, de heer Maystadt**, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 174.

Mondelinge vraag van de heer Devolder aan de minister van Sociale Zaken over « de terugbetaling van het geneesmiddel Eprex ».

Sprekers : **de heer Devolder, de heer Flahaut**, minister van Ambtenarenzaken, blz. 175.

Mondelinge vraag van de heer Raes aan de minister van Justitie over « de gewapende vakbondsactie te Diegem ».

Sprekers : **de heer Raes, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 176.

Mondelinge vraag van de heer Desmedt aan de minister van Justitie over « het nut van de militaire gerechten ».

Sprekers : **de heer Desmedt, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 177.

Mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de minister van Landsverdediging over « de rapporten van de Belgische inlichtingenofficier in Ruanda ».

Orateurs: **M. Hostekint, M. Poncelet**, ministre de la Défense nationale, p. 178.

Question orale de M. Ceder au ministre de la Défense nationale sur «les activités du service de renseignements de l'armée dans les universités».

Orateurs: **M. Ceder, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 179.

Question orale de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «les dangers immédiats des centrales nucléaires est-européennes».

Orateurs: **Mme Lizin, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 180.

Question orale de M. Hatry au ministre des Transports sur «le TGV».

Orateurs: **M. Hatry, M. Daerden**, ministre des Transports, p. 184.

Question orale de M. Coveliers au ministre de la Défense nationale sur «le respect des droits de l'homme par le Service de renseignements de l'armée».

Orateurs: **M. Coveliers, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 185.

ORDRE DES TRAVAUX:

Pages 176 et 189.

PROPOSITION DU BUREAU (Discussion et vote):

Orateurs: **M. le Président, MM. Verreycken, Loones**, p. 178.

PRÉSENTATION D'UNE LISTE TRIPLE DE CANDIDATS À UNE PLACE VACANTE DE CONSEILLER D'ÉTAT (N.):

Pages 179, 180 et 181.

Résultat du scrutin, p. 180, 181 et 184.

COMMISSION DE SURVEILLANCE DE LA CAISSE D'AMORTISSEMENT:

Page 181.

COMMISSION DE SURVEILLANCE DE LA CAISSE DES DÉPÔTS ET CONSIGNATIONS:

Page 182.

MOTIONS (Vote):

Motions déposées en conclusion de la demande d'explications de M. Anciaux au secrétaire d'État à la Coopération au Développement, développée le 24 octobre 1995 en réunion publique de la commission des Affaires étrangères.

Orateurs: **MM. Anciaux, Vautmans, Loones, Erdman, M. le Président, Mme Lizin, M. Verreycken**, p. 182.

Vote, p. 184.

DEMANDE D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de Mme Mayence-Goossens au ministre des Affaires étrangères sur «la politique du Gouvernement concernant le Zaïre».

Sprekers: **de heer Hostekint, de heer Poncelet**, minister van Landsverdediging, blz. 178.

Mondelinge vraag van de heer Ceder aan de minister van Landsverdediging over «de activiteiten van de militaire inlichtingendienst aan de universiteiten».

Sprekers: **de heer Ceder, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 179.

Mondelinge vraag van mevrouw Lizin aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de onmiddellijke gevaren van de Oosteuropese kerncentrales».

Sprekers: **mevrouw Lizin, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 180.

Mondelinge vraag van de heer Hatry aan de minister van Vervoer over «de HST».

Sprekers: **de heer Hatry, de heer Daerden**, minister van Vervoer, blz. 184.

Mondelinge vraag van de heer Coveliers aan de minister van Landsverdediging over «de eerbiediging van de rechten van de mens door de militaire inlichtingendienst».

Sprekers: **de heer Coveliers, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 185.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijden 176 en 189.

VOORSTEL VAN HET BUREAU (Beraadslaging en stemming):

Sprekers: **de Voorzitter, de heren Verreycken, Loones**, blz. 178.

VOORDRACHT VAN EEN DRIETAL VOOR EEN OPENSTAAND AMBT VAN STAATSRaad (N.):

Bladzijden 179, 180 en 181.

Uitslag van de stemming, blz. 180, 181 en 184.

COMMISSIE VAN TOEZICHT VAN DE AMORTISATIEKAS:

Bladzijde 181.

COMMISSIE VAN TOEZICHT VAN DE DEPOSITO- EN CONSIGNATIEKAS:

Bladzijde 182.

MOTIES (Stemming):

Moties ingediend tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Anciaux aan de staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking, gesteld op 24 oktober 1995 in openbare vergadering van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Sprekers: **de heren Anciaux, Vautmans, Loones, Erdman, de Voorzitter, mevrouw Lizin, de heer Verreycken**, blz. 182.

Stemming, blz. 184.

VRAAG OM UITLEG (Bespreeking):

Vraag om uitleg van mevrouw Mayence-Goossens aan de minister van Buitenlandse Zaken over «het regerings-beleid ten aanzien van Zaïre».

Orateurs: Mme Mayence-Goossens, M. Nothomb, M. Derycke, ministre des Affaires étrangères, p. 186.

Sprekers: mevrouw Mayence-Goossens, de heer Nothomb, de heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken blz. 186.

PROJETS DE LOI (Dépôt):

Page 189.

Projet de loi relative à la participation de la Belgique à la huitième augmentation générale des ressources de la Banque interaméricaine de développement.

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république de Géorgie concernant la promotion et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 23 juin 1993.

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République algérienne démocratique et populaire concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Alger le 24 avril 1991.

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république socialiste du Vietnam concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Hanoi le 24 janvier 1991.

PROPOSITIONS (Dépôt):

Page 190.

Mme Dardenne. — Proposition de loi relative à la fourniture au réseau public de courant électrique, produit à partir des sources d'énergie renouvelables.

MM. Erdman et Lallemand. — Proposition de loi relative au recrutement, à la promotion et à l'évaluation des greffiers, secrétaires et membres du personnel de l'ordre judiciaire.

M. Vandenberghe. — Proposition de loi modifiant la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires et l'article 458 du Code pénal.

M. Vandembroeke. — Proposition de loi établissant un prix fixe pour les livres.

M. De Decker. — Proposition de loi portant création d'une École royale d'administration.

M. Goovaerts. — Proposition de loi modifiant et complétant les dispositions du Code civil relatives à la copropriété.

M. Anciaux. — Proposition de loi modifiant l'article 22 de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions, en ce qui concerne le stockage et la destruction des mines anti-personnel et des mines-pièges ou des mécanismes analogues.

M. Verreycken. — Proposition de résolution relative au génocide au Tibet.

Mme Mayence-Goossens. — Proposition de résolution relative à la reprise des relations bilatérales entre la Belgique et le Zaïre.

Mme Lizin. — Proposition tendant à insérer dans le Règlement du Sénat un article 77ter, instituant un Comité de la politique scientifique.

M. Verreycken. — Proposition de modification de l'article 23 du Règlement du Sénat.

WETSONTWERPEN (Indiening):

Bladzijde 189.

Wetsontwerp betreffende de deelneming van België aan de achtste verhoging der werkmiddelen van de Interamrikaanse Ontwikkelingsbank.

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Georgië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 23 juni 1993.

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Algerijnse Democratische Volksrepubliek inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Algiers op 24 april 1991.

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de socialistische republiek Vietnam inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Hanoi op 24 januari 1991.

VOORSTELLEN (Indiening):

Bladzijde 190.

Mevrouw Dardenne. — Wetsvoorstel betreffende de levering aan het openbaar net van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen.

De heren Erdman en Lallemand. — Wetsvoorstel betreffende de aanwerving, de bevordering en de beoordeling van griffiers, secretarissen en personeel van de rechterlijke orde.

De heer Vandenberghe. — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek en van artikel 458 van het Strafwetboek.

De heer Vandembroeke. — Wetsvoorstel tot instelling van een vaste boekenprijs.

De heer De Decker. — Wetsvoorstel tot oprichting van een Koninklijke School voor bestuurskunde.

De heer Goovaerts. — Wetsvoorstel tot wijziging en aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende de medeëigendom.

De heer Anciaux. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 22 van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie, inzake het stockeren en vernietigen van antipersoonsmijnen en valstrikmijnen of soortgelijke mechanismen.

De heer Verreycken. — Voorstel van resolutie betreffende de volkerenmoord in Tibet.

Mevrouw Mayence-Goossens. — Voorstel van resolutie betreffende de hervatting van de bilaterale betrekkingen tussen België en Zaïre.

Mevrouw Lizin. — Voorstel tot invoeging in het Reglement van de Senaat van een artikel 77ter, houdende oprichting van een Comité voor het wetenschapsbeleid.

De heer Verreycken. — Voorstel tot wijziging van artikel 23 van het Reglement van de Senaat.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Dépôt):

Page 190.

M. Caluwé au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «les gardes civiles», jointe à la demande d'explications n° 11 de M. Goris.

M. Caluwé au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la collaboration entre les services de police».

M. Vandenbroeke au ministre des Affaires étrangères sur «le refus de distribuer la brochure d'information *Vlaanderen Vandaag* via les ambassades de Belgique».

VRAGEN OM UITLEG (Indiening):

Bladzijde 190.

De heer Caluwé aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de burgerwachten», gevoegd bij de vraag om uitleg nr. 11 van de heer Goris.

De heer Caluwé aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de samenwerking tussen de politiediensten».

De heer Vandenbroeke aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de geweigerde verspreiding van de informatiebrochure *Vlaanderen Vandaag* via de Belgische ambassades».

PRÉSIDENCE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 10 m.
De vergadering wordt geopend om 15 h 10 m.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

MM. Chantraine, Santkin, Vandenbroeke, pour devoirs professionnels; Mahoux, Urbain, empêchés; Ph. Charlier et Mme Nelis-Van Liedekerke, en mission à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Chantraine, Santkin, Vandenbroeke, wegens ambtsplichten; Mahoux, Urbain, belet; Ph. Charlier en mevrouw Nelis-Van Liedekerke, met opdracht in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAP — MESSAGE

Non-évocative — Non-évocation

De Voorzitter. — Bij boodschap van 27 oktober 1995 heeft de Senaat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers terugbezorgd, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, het niet-geëvoeerde wetsontwerp tot wijziging van de wet van 31 mei 1961 betreffende het gebruik der talen in wetgevingszaken, het opmaken, bekendmaken en inwerkingtreding van wetten en verordeningen.

Par message du 27 octobre 1995, le Sénat a fait parvenir à la Chambre des représentants, en vue de la sanction royale, le projet de loi non évoqué modifiant la loi du 31 mai 1961 relative à l'emploi des langues en matière législative, à la présentation, à la publication et à l'entrée en vigueur des textes légaux et réglementaires.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Europese Unie — Union européenne

De Voorzitter. — Bij brief van 8 november 1995 zendt de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel aan de Senaat over, de verslagen over de activiteiten van de Raad van de ministers van Financiën van de Europese Unie (ECOFIN-Raad) tijdens het tweede halfjaar van 1994 en het eerste halfjaar van 1995, opgesteld door zijn administratie.

Par lettre du 8 novembre 1995, le Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur transmet au Sénat les rapports rédigés par son administration, relatifs aux activités

du Conseil des ministres des Finances de l'Union européenne (Conseil-ECOFIN), pour les six derniers mois de l'année 1994 et les six premiers mois de l'année 1995.

— Neergelegd ter griffie.

Dépôt au greffe.

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De Voorzitter. — Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van:

— De beroepen tot vernietiging van:

a) Het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 22 februari 1995 tot wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving en tot wijziging van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten;

b) Het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 22 februari 1995 tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs,

ingesteld door de VZW Vrije Ruimte en anderen (rolnummers 893, 894 en 895, samengevoegde zaken).

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat:

— Les recours en annulation:

a) Du décret de la Communauté flamande du 22 février 1995 modifiant la loi du 29 mai 1959 modifiant certaines dispositions de la législation de l'enseignement et modifiant le décret du 17 juillet 1991 relatif à l'inspection et aux services d'encadrement pédagogique;

b) Du décret de la Communauté flamande du 22 février 1995 sanctionnant les objectifs de développement et les objectifs finaux de l'enseignement maternel et primaire ordinaire,

introduits par l'ASBL «Vrije Ruimte» et autres (numéros du rôle 893, 894 et 895, affaires jointes).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

*Parlementaire Overlegcommissie**Commission parlementaire de concertation*

De Voorzitter. — Overeenkomstig artikel 14, eerste lid, van de wet van 6 april 1995 houdende inrichting van de Parlementaire Overlegcommissie bedoeld in artikel 82 van de Grondwet en tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, deel ik u mee dat de Parlementaire Overlegcommissie volgende beslissingen heeft genomen:

Conformément à l'article 14, alinéa 1er, de la loi du 6 avril 1995 organisant la Commission parlementaire de concertation prévue à l'article 82 de la Constitution et modifiant les lois coordonnées sur le Conseil d'État, je vous communique que la Commission parlementaire de concertation a pris les décisions suivantes:

1. In haar vergadering van 26 oktober 1995

Met toepassing van artikel 80 van de Grondwet heeft de commissie de termijnen bepaald waarbinnen de Senaat zich moet uitspreken over:

— Het wetsontwerp betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, Gedr. St. Kamer nr. 71/1, waarvoor de Regering bij de indiening de spoedbehandeling heeft gevraagd.

1. En sa réunion du 26 octobre 1995

En application de l'article 80 de la Constitution, la commission a déterminé les délais dans lesquels le Sénat aura à se prononcer sur:

— Le projet de loi concernant le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, Doc. Chambre n° 71/1, pour lequel le Gouvernement a demandé l'urgence lors du dépôt.

De commissie heeft beslist de evocatietermijn op 15 dagen en de onderzoekstermijn op 60 dagen te behouden.

La commission a décidé de maintenir le délai d'évocation à 15 jours et le délai d'examen à 60 jours.

— Het wetsontwerp betreffende de verlenging van bepaalde huurovereenkomsten, Gedr. St. Kamer nr. 133/1, waarvoor de Regering bij de indiening de spoedbehandeling heeft gevraagd.

— Le projet de loi relatif à la prorogation de certains baux à loyer, Doc. Chambre n° 133/1, pour lequel le Gouvernement a demandé l'urgence lors du dépôt.

De commissie heeft beslist de evocatietermijn op 3 dagen en de onderzoekstermijn op 21 dagen vast te stellen.

La commission a décidé de fixer le délai d'évocation à 3 jours et le délai d'examen à 21 jours.

2. In haar vergadering van 8 november 1995

Met toepassing van artikel 80 van de Grondwet heeft de commissie de termijnen bepaald waarbinnen de Senaat zich moet uitspreken over:

— Het wetsontwerp houdende sociale bepalingen, Gedr. St. Kamer nr. 207/1-95/96, waarvoor de Regering bij de indiening de spoedbehandeling heeft gevraagd.

2. En sa réunion du 8 novembre 1995

En application de l'article 80 de la Constitution, la commission a déterminé les délais dans lesquels le Sénat aura à se prononcer sur:

— Le projet de loi portant des dispositions sociales, Doc. Chambre n° 207/1-95/96, pour lequel le Gouvernement a demandé l'urgence lors du dépôt.

De commissie heeft beslist de evocatietermijn op 3 dagen en de onderzoekstermijn op 15 dagen vast te stellen.

La commission a décidé de fixer le délai d'évocation à 3 jours et le délai d'examen à 15 jours.

— Het wetsontwerp houdende fiscale, financiële en diverse bepalingen, Gedr. St. Kamer nr. 208/1-95/96, waarvoor de Regering bij de indiening de spoedbehandeling heeft gevraagd.

— Le projet de loi portant des dispositions fiscales, financières et diverses, Doc. Chambre n° 208/1-95/96, pour lequel le Gouvernement a demandé l'urgence lors du dépôt.

De commissie heeft beslist de evocatietermijn op 3 dagen en de onderzoekstermijn op 15 dagen vast te stellen.

La commission a décidé de fixer le délai d'évocation à 3 jours et le délai d'examen à 15 jours.

— Ter kennisgeving.

Pour information.

COMPOSITION DE COMMISSIONS

Modification

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijziging

M. le Président. — Le Bureau est saisi d'une demande tendant à remplacer M. Monfils par M. Foret comme membre effectif et M. Foret par M. Hatry comme membre suppléant au sein de la Commission parlementaire de concertation.

Bij het Bureau is een voorstel ingediend om in de Parlementaire Overlegcommissie de heer Monfils als effectief lid te vervangen door de heer Foret en de heer Foret als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Hatry.

Pas d'opposition ?

Geen bezwaar ?

Il en sera donc ainsi.

Dan is aldus besloten.

VERZOEKSCHRIFTEN — PÉTITIONS

De Voorzitter. — Bij verzoekschrift uit Poperinge vraagt de gemeenteraad het behoud van een volwaardig treinverkeer van en naar Poperinge.

Par pétition établie à Poperinge, le conseil communal demande le maintien d'une circulation ferroviaire à part entière au départ et à destination de Poperinge.

Bij verzoekschrift uit Zonnebeke zendt de burgemeester een motie over ter ondersteuning van de Afrika-campagne (aktie 11.11.11).

Par pétition établie à Zonnebeke, le bourgmestre transmet une motion soutenant la campagne pour l'Afrique (action 11.11.11).

Eveneens een motie uit dezelfde gemeente tegen de herziening van de ontvangstramingen inzake de aanvullende gemeentebelevingen op de personenbelasting.

Il transmet également une motion de la même commune contre le rajustement des prévisions des recettes relatives aux impôts communaux complémentaires sur l'impôt des personnes physiques.

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden, bevoegd voor de petitie.

Renvoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives, compétente pour les pétitions.

HOMMAGE À LA MÉMOIRE DE YITZHAK RABIN,
PREMIER MINISTRE D'ISRAËLHULDE TER NAGEDACHTENIS AAN YITZHAK RABIN,
EERSTE MINISTER VAN ISRAËL

M. le Président se lève et prononce les paroles suivantes que l'assemblée écoute debout: Mesdames, messieurs, Yitzhak Rabin, Premier ministre d'Israël, est mort samedi. Il est tombé sous les balles d'un assassin qui voulait à n'importe quel prix interrompre le processus de paix engagé au Moyen-Orient entre Juifs et Arabes.

L'horreur, l'indignation, le dégoût submergent tous ceux qui, dans le monde, suivaient jour après jour la progression des négociations entre les ennemis d'hier, qui paraissaient alors inéluctablement et à jamais irréconciliables, et sont aujourd'hui bien près de vivre côte à côte dans la paix.

Het feit dat Rabin in de eerste plaats een krijgsman was, geeft alleen maar meer gewicht aan de initiatieven die hem tot een van de belangrijkste vredestichters maakten. Zijn onverdroten ijveren voor vrede, en beslist ook zijn symbool- en voorbeeldfunctie hebben degene gedreven die aan hem de hand heeft geslagen.

Nochtans is, naar men mag hopen, de vrede nabij en het proces dat ertoe leidt onomkeerbaar.

Dat althans is de wens die alle mensen van goede wil vandaag uitspreken.

Votre Président a présenté au président de la Knesset les condoléances émues de votre assemblée.

Het woord is aan Vice-Eerste minister Van Rompuy.

De heer Van Rompuy, Vice-Eerste minister en minister van Begroting. — Mijnheer de Voorzitter, namens de Regering sluit ik mij aan bij de hulde die u bracht ter nagedachtenis aan de Israëliische Eerste minister, Yitzhak Rabin. De Eerste minister beschouwde het als zijn plicht naar Israël te gaan om de begrafenis van de overleden staatsman bij te wonen en aan de regering en de familie de sympathie van ons land te betuigen.

Notre mémoire gardera du Premier ministre Rabin le souvenir d'un honnête homme qui choisit courageusement la paix. Il apporta dans les ténèbres du Moyen-Orient les clartés de l'aube. Sa fin tragique a encore augmenté ses mérites. Le Gouvernement partage la douleur de la communauté juive de Belgique et du peuple d'Israël. Il leur témoigne sa sympathie attristée.

M. le Président. — Je vous propose d'observer une minute de silence. (*Le Sénat se recueille quelques instants.*)

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Inoverwegingneming — Prise en considération

De Voorzitter. — Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van voorstellen.

L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions.

U hebt de lijst ontvangen van de verschillende in overweging te nemen voorstellen met opgave van de commissie waarnaar het Bureau van plan is ze te verwijzen.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le Bureau envisage de les renvoyer.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieve mij die vóór het einde van de vergadering te doen kennen.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, zal ik beschouwen dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verwezen naar de commissies die door het Bureau zijn aangeduid.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le Bureau.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERREYCKEN AAN DE EERSTE MINISTER OVER «HET CENTRUM VOOR GELIJKHEID VAN KANSEN EN RACISMEBESTRIJDING»

QUESTION ORALE DE M. VERREYCKEN AU PREMIER MINISTRE SUR «LE CENTRE POUR L'ÉGALITÉ DES CHANCES ET LA LUTTE CONTRE LE RACISME»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de Eerste minister over «het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding».

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik citeer uit een Belga-bericht van 20 oktober: «Het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding heeft in de eerste negen maanden van dit jaar een kleine vijfhonderd klachten inzake racisme binnengekegen. Daarbij is een verontrustende toename in het aantal klachten ten aanzien van de ordediensten. Dat zei directeur Johan Leman vrijdag.» Einde citaat.

Eigenaardig is wel dat het centrum slechts dertienmaal naar de rechter stapte om zich te beklagen over inbreuken tegen de wet die het racisme beteugelt, en bij die dertien klachten gaat het dan nog meestal om individuele geschillen.

Graag verneem ik dan ook van de minister een antwoord op de volgende vragen.

Ten eerste, wanneer slechts dertienmaal naar de rechter wordt gestapt op een totaal van vijfhonderd klachten, dat is in nog geen 3 pct. van de gevallen, kan men dan geen vragen stellen over de betrouwbaarheid van de uitspraken van de heer Leman? Zijn de genoemde cijfers over het aantal klachten inzake racisme wel correct en door wie werden ze eventueel gecontroleerd en geëvalueerd?

Ten tweede, aangezien slechts 3 pct. van de klachten aanleiding geeft tot vervolging vraag ik mij af of meerdere klachten niet kunstmatig werden gecreëerd teneinde het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding een vorm van maatschappelijke noodzakelijkheid te bieden.

Wat tenslotte de klachten betreft over vermeend racisme bij ordediensten, vraag ik me af of geen gevaar dreigt voor de ordehandhaving in haar geheel. Immers, gastarbeiders en vreemdelingen, die zich beklagen over racisme en zich beroepen op de wet, kunnen onmiddellijk in een heldenrol stappen en de leden van de ordediensten degraderen tot zwarte schapen.

Vooraf op deze laatste vraag, die toch wel belangrijk is, verwacht ik een duidelijk antwoord.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Van Rompuy die zal antwoorden namens de Eerste minister.

De heer Van Rompuy, Vice-Eerste minister en minister van Begroting. — Mijnheer de Voorzitter, wanneer het enigszins mogelijk is, geeft het Centrum voor gelijke kansen de voorkeur aan een regeling van conflicten via bemiddeling tussen het slachtoffer van de discriminatie en zijn auteur. De reden van deze optie is dat bemiddeling voordelen biedt ten opzichte van een gerechtelijke procedure. Het conflict wordt sneller geregeld als de bemiddeling succesvol is, en bovendien vermijdt men dat antagonismen ten top worden gedreven.

Het centrum voelt zich in deze optie gesteund door de vaststelling dat ook het parket in bepaalde gevallen de weg kiest van de bemiddeling om conflicten op te lossen.

Een gerechtelijke procedure kan vaak niet worden overwogen omwille van de moeilijkheden rond de bewijslast. Bij veel dossiers kan het centrum vooraf sterk vermoeden dat het parket de klacht zonder gevolg zal klasseren. Het centrum oordeelt in dergelijke gevallen dat het nutteloos en ongewenst is de magistraat overlast te bezorgen. Dit wil niet zeggen dat de klachten zonder grond zouden zijn. Het betekent enkel dat veel klachten over racisme en discriminatie reëel zijn, maar niet kunnen worden bewezen volgens de criteria die in het strafrecht vereist zijn.

Hetzelfde geldt trouwens voor de vele dossiers die zonder gevolg door het parket worden geklasseerd in materies andere dan deze in verband met racisme. Dat een dossier zoals dat over de brandstichting op 17 mei 1994 te Haine-Saint-Pierre in een toekomstig opvangcentrum voor asielzoekers zonder gevolg wordt geklasseerd, betekent niet dat er geen inbreuk was, in casu dat er geen brand werd gesticht.

Elk van de 644 klachten die door de diensten van het centrum werden geregistreerd in de periode tussen 1 januari 1995 en 1 oktober 1995 maakt het voorwerp uit van een dossier. Het

betreft hier alleen klachten over racisme en discriminatie, en niet de verschillende oproepen met vragen om juridische of andere informatie. Elk van deze klachten wordt behandeld door het centrum. Ofwel wordt bemiddeld tussen auteur en slachtoffer van de discriminatie, ofwel wordt een juridisch advies gegeven aan de klager, of wordt het dossier doorverwezen.

Het opperen van de mogelijkheid dat het centrum klachten zou «creëren», lijkt toch wat fantastisch en het lijkt zeer onwaarschijnlijk dat een ploeg die uit verscheidene medewerkers, een directie en een raad van bestuur bestaat zoiets consequent en sluitend lange tijd zou kunnen staande houden.

Overigens heeft het centrum dit niet nodig om zijn maatschappelijke noodzakelijkheid te bewijzen, gelet op een aantal andere opdrachten die het vervult, zoals de coördinatie in de strijd tegen de internationale vrouwenhandel, de coördinatie in de strijd tegen het schoolverzuim te Brussel, het bijhouden van de agenda van de Interministeriële Conferentie voor het migrantenbeleid en de logistieke ondersteuning van de Verenigingen Partners van het Armoederapport.

Ten derde heeft het feit van klacht neer te leggen tegen leden van de diensten van de ordehandhaving op zichzelf niets heldhaftigs. Maar, zoals in alle geledingen van de samenleving, kunnen er ook bij deze diensten enkelingen zijn die bij een bepaalde gelegenheid daden plegen die voor een klacht wegens racisme in aanmerking komen. Het is dan een recht, voor wie zich slachtoffer vindt, om klacht neer te leggen. Het komt dan de rechterlijke macht toe de waarheid te zoeken en, zoals in de andere geledingen van de samenleving, de daders van racistische handelingen te vervolgen als die daden zijn bewezen. Dit heeft niets te maken met «heldenrollen» noch met «witte of zwarte schapen».

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een repliek.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, het laatste deel van mijn vraag over het zwart maken van de ordediensten is het belangrijkste, omdat in een maatschappij met normen er ook gezag moet worden toegemeten aan leden van ordediensten.

Ik verneem graag dat volgens de Vice-Eerste minister slechts «enkelingen» bij de ordediensten zich mogelijk «te buiten» gaan aan daden van racisme. Het wordt echter een gewoonte om, als men geverbaliseerd wordt, onmiddellijk het woord racist te gebruiken tegenover het lid van de ordediensten en naar de heer Leeman te stappen, maar de heer Leeman kan slechts voor 3 pct. van de klachten een vervolging instellen. Waarom zegt hij dan zeer expliciet dat er een verontrustende toename van het aantal klachten tegen de ordediensten is? De heer Leeman moet worden terechtgewezen want indien het over «enkelingen» gaat en indien deze «3 pct.» betrekking heeft op alle 644 klachten, dan viseert hij ten onrechte de ordediensten. Daarom ben ik blij dat de Vice-Eerste minister de term «enkeling» heeft gebruikt.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. MOUTON AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LE PROJET DE PLAN D'ÉQUIPEMENT EN ÉLECTRICITÉ POUR LA PÉRIODE 1995-2005»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MOUTON AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «HET UITRUSTINGSPLAN 1995-2005 VOOR DE ELEKTRICITEITSECTOR»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Mouton au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «le projet de plan d'équipement en électricité pour la période 1995-2005».

La parole est à M. Mouton.

M. Mouton (PS). — Monsieur le Président, le comité de gestion des entreprises d'électricité vient de remettre au Vice-Premier ministre son projet de plan d'équipement pour la période 1995-2005.

Ces propositions, largement publiées et commentées dans la presse, prévoient la construction de 200 kilomètres de nouvelles lignes aériennes à très haute tension et de six centrales, pour un investissement global de 200 milliards de francs.

Après avoir recueilli l'avis du Comité national de l'énergie et du Comité de contrôle de l'électricité et du gaz, prévu par la loi du 8 août 1980, le Gouvernement fédéral devrait statuer en dernière instance dans le courant du mois de janvier 1996.

Bien que les dispositions légales ne prévoient pas formellement la consultation du Parlement en ce qui concerne le plan d'équipement, mais compte tenu de l'inquiétude de plus en plus grande des effets des lignes à haute tension sur la santé publique et des préoccupations environnementales, ne pourriez-vous pas envisager, monsieur le Vice-Premier ministre, un débat au Sénat sur ce plan d'équipement 1995-2005 avant de formuler vos propositions concrètes au Gouvernement fédéral?

M. le Président. — La parole est à M. Di Rupo, Vice-Premier ministre.

M. Di Rupo, Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — Monsieur le Président, je voudrais tout d'abord remercier l'honorable membre pour sa question.

Je tiens à lui indiquer que nous avons pris l'engagement de modifier la procédure. De commun accord avec les entreprises d'électricité, une procédure *sui generis*, bien entendu conforme à la loi, est actuellement en cours et comporte deux parties.

Premièrement, le projet de plan d'équipement a été adressé, pour une étude informelle et préliminaire, au Comité national de l'énergie et au Comité de contrôle de l'électricité et du gaz. Cette phase durera un mois.

Deuxièmement, le dépôt officiel du plan d'équipement sera enregistré le 20 novembre. À partir de cette date, les délais légaux courent. Le Comité national de l'énergie et le Comité de contrôle de l'électricité et du gaz disposeront d'un mois pour faire part de leur avis, ce qui nous reporte au 20 décembre.

Bien entendu, je suis ouvert à toute suggestion. De deux choses l'une, soit le président de la commission, M. Hatry, souhaite que le débat ait lieu entre la Noël et le Nouvel An, soit la date est laissée à l'appréciation de la commission, solution peut-être moins contraignante pour les familles des sénateurs. Pour ma part, je suis à la disposition du Sénat pour une discussion de plusieurs heures au sujet de ce plan. Sans vouloir interférer dans des attributions qui ne sont pas miennes, je me permets d'insister sur la méthodologie à employer. Les questions peuvent être multiples. Les divers aspects du dossier peuvent être longuement débattus. Il serait préférable d'adresser à chaque membre le plan d'équipement dès qu'il sera officiel afin de pouvoir s'en faire une idée précise avant de consacrer quelques heures de travail intensif à l'examen du dossier.

M. le Président. — La parole est à M. Mouton pour une réplique.

M. Mouton (PS). — Monsieur le Président, je voudrais remercier le Vice-Premier ministre. J'ai noté qu'il est ouvert à une discussion de ce plan d'équipement au niveau de la commission ad hoc mais pas au niveau du Parlement.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW THIJIS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «DE TEWERKSTELLINGSPROBLEMATIEK BIJ DE POST EN DE TE VERREGAANDE CENTRALISATIE»

QUESTION ORALE DE MME THIJS AU VICE-PREMIER
MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES
TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LES PROBLÈMES
D'EMPLOI À LA POSTE ET LA CENTRALISATION
EXCESSIVE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Thijs aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de tewerkstellingsproblematiek bij De Post en de te verregaande centralisatie».

Het woord is aan mevrouw Thijs.

Mevrouw Thijs (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, bij De Post werd het plan tot herverdeling van de arbeid in maart 1995 van kracht. Het personeel kreeg de mogelijkheid om vervroegd op pensioen te gaan, loopbaanonderbreking te nemen of verlof zonder wedde. De oudere bedienden van het postpersoneel maakten en maken hiervan graag gebruik.

Gevolg hiervan is een enorme overbelasting van het aanwezige postpersoneel met alle gevolgen vandien, zoals dagelijks overwerk, dubbele diensten, geen kans op vakanties. Hierdoor wordt het ziekteverzuim steeds groter en blijft het personeel massaal afwezig. Daarnaast is het in Limburg traditie dat ieder statutair personeelslid zijn loopbaan in een andere provincie moet beginnen en na vele jaren pas in Limburg terecht kan komen. Iedereen weet dat wij als reconversieprovincie nood hebben aan werkgelegenheid.

Het tweede probleem houdt verband met de verregaande centralisatie van de sortering in vijf grote centra voor heel België. Het sorteercentrum Antwerpen in Berchem is verantwoordelijk voor de verwerking van de post uit Antwerpen en Limburg. Zelfs de briefwisseling uit Limburg voor Limburg moet naar Antwerpen. Van efficiëntie gesproken! Het is van het grootste belang dat De Post ook in Limburg een imago van bereidwilligheid en klantvriendelijkheid heeft. Ik weet dat De Post een autonoom overheidsbedrijf is, maar de dienstverlening aan de bevolking staat ook in het beheerscontract.

Is het mogelijk dat de personeelsleden die afhaken of voor verminderde prestaties kiezen, onmiddellijk worden vervangen?

Hoe kan het probleem worden opgelost om nodeloos tijdverlies, laattijdige aanvoer en nutteloos werk te verhinderen?

Is het mogelijk om vervanging van de statutairen gelijktijdig te laten verlopen met de doorstroming naar openstaande betrekkingen in Limburg?

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Di Rupo.

De heer Di Rupo, Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie. — Mijnheer de Voorzitter, de Regering heeft voor De Post inderdaad een bedrijfsplan goedgekeurd, waardoor sommige personeelsleden part-time kunnen werken of hun loopbaan kunnen onderbreken. Volgens dit plan moeten de vervangers uitkeringsgerechtigde werklozen zijn. Voor de overplaatsing en werving van statutaire ambtenaren moet De Post zich houden aan haar statuten. De Post handelt echter naar best vermogen om die procedures zo snel mogelijk af te werken.

De organisatie van de postkantoren in Limburg gebeurt, zoals elders, op basis van de plaatselijke behoeften. De briefwisseling wordt aangevoerd vanuit de omgeving of vanuit het geïndustrialiseerde sorteercentrum te Antwerpen. Het netwerk van de vijf geïndustrialiseerde sorteercentra moet de kwaliteit van de diensten van De Post verbeteren. De provincie Limburg vormt op dit vlak geen uitzondering.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Thijs voor een repliek.

Mevrouw Thijs (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, in het beheerscontract met De Post staat ook de klantvriendelijkheid opgenomen. Op het ogenblik gebeurt het echter geregeld dat poststukken drie of vier dagen onderweg zijn. In dat geval kan men toch niet meer van klantvriendelijkheid spreken. Ook wordt alle

post van Limburg automatisch naar het sorteercentrum in Antwerpen gestuurd, ook al is die post bestemd voor Limburg. Dat is totaal zinloos.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BUELENS AAN DE
MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN
OVER «HET INSTITUUT VOOR VETERINAIRE
KEURING»

QUESTION ORALE DE M. BUELENS AU MINISTRE DE LA
SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «L'INSTITUT
D'EXPERTISE VÉTÉRINAIRE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Buelens aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «het Instituut voor veterinaire keuring».

Het woord is aan de heer Buelens.

De heer Buelens (Vl. Bl). — Mijnheer de Voorzitter, uit het jaarverslag van het Instituut voor veterinaire keuring blijkt dat het instituut aandrang, en nog aandrang, op een grondige herziening van het kader. Daartoe werden door het instituut de nodige voorstellen uitgewerkt. Het instituut bekwam echter geen herziening, hoewel daarvoor zeker na de dramatische gebeurtenissen met Karel Van Noppen en de daaropvolgende persberichten klaarblijkelijk meer dan gegronde redenen bestonden. Enkel voor de dienst boekhouding, de inspectiediensten en het hoofdbestuur, werden enkele aanpassingen gedaan. Het instituut meent echter: «Ofschoon deze verbeteringen de goede richting uitgaan, volstaan ze niet om het hoofd te bieden aan de problemen waarmee het instituut te kampen heeft.»

Graag verneem ik van de minister welke maatregelen hij overweegt voor de klaarblijkelijk dringende hervormingen. Mijns inziens zijn de problemen bij het instituut en de zoektocht naar politieke evenwichten, ondergeschikt aan de volksgezondheid zelf als de inspectie van de voedingswaren mank loopt.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, het is juist dat het jongste jaarverslag van het Instituut voor veterinaire keuring onder meer handelt over de problematiek van de personeelsformatie. Zoals voor alle ministeries en parastatale instellingen werd volgens de cijfers van eind 1994 het personeelsbestand bevroren. Dit werd bepaald in het koninklijk besluit van 7 april 1995, dat voor het Instituut voor veterinaire keuring toch een kleine verruiming van de personeelsformatie mogelijk maakte.

Ik heb er voor alles voor gezorgd dat die nieuwe personeelsformatie er ook kwam. Daartoe werd in september jongstleden een ontwerp van taalkader opgesteld en aan de Vaste Commissie voor taaltoezicht bezorgd. Ik verwacht het advies binnenkort. Dan zal onmiddellijk werk worden gemaakt van aanwervingen en bevorderingen.

Ik meen evenwel dat de leiding van het Instituut voor veterinaire keuring, terecht, zal aandringen op een verdere uitbreiding van de personeelsformatie voor bepaalde diensten. Ik wens dan ook, samen met de verantwoordelijken van het instituut, opnieuw besprekingen te voeren met mijn collega van Ambtenarenzaken, om na te gaan hoe die gevraagde versterking van het personeelskader rationeel kan gebeuren.

Het is evenwel niet correct te suggereren dat de aspecten van volksgezondheid daar ondergeschikt zouden zijn aan politieke evenwichten in de benoemingen.

Tenslotte waarschuw ik voor veralgemeningen in verband met de inspectiediensten. Zoals ik al zegde in de Kamer, moeten we ons hoeden voor euforie, maar daarnaast moeten we ook kunnen toegeven dat het Instituut voor veterinaire keuring beter presteert dan vroeger. De cijfers zijn daar om dit te bewijzen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN HAUTHEM AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE LIJST VAN SUBVERSIEVE VERENIGINGEN»

QUESTION ORALE DE M. VAN HAUTHEM AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «LA LISTE DES ASSOCIATIONS SUBVERSIVES»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van Hauthem aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de lijst van subversieve verenigingen».

Het woord is aan de heer Van Hauthem.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, de krant *Le Soir* van 14 en 15 oktober laatstleden vermeldt de lijst van zogenaamde «subversieve verenigingen», die door de Staatsveiligheid en de rijkswacht in het oog moeten worden gehouden. Die lijst is door de minister van Binnenlandse Zaken goedgekeurd en wordt om de zes maanden geactualiseerd door de rijkswacht. Ook het Vlaams Blok figureert reeds sedert jaren op deze lijst.

Welk criterium wordt gehanteerd om een partij als het Vlaams Blok op deze lijst te zetten?

Welke wettelijke middelen staan de bevoegde diensten ter beschikking om het Vlaamse Blok te viseren?

Betekent dit dat parlementsleden en andere verkozenen gevolgd of geschaduw worden door de bevoegde diensten?

Betekent dit dat ook gewone leden en militanten van het Vlaams Blok gevolgd of geschaduw kunnen worden?

Betekent dit dat Vlaamse Blok-leden geficheerd worden?

Betekent dit dat de bevoegde diensten het Vlaams Blok mogen en kunnen infiltreren?

Betekent dit dat telefoons van Vlaams Blokkers kunnen worden afgetapt?

Wat gebeurt er met de opgestelde rapporten?

Ik ben van oordeel dat het volgen door de overheid op bevel van de minister van Binnenlandse Zaken, van een politieke partij als het Vlaams Blok, die de democratische rechtsregels respecteert, die openlijk voor haar programma uitkomt en die geen illegale activiteiten ontwikkelt, regelrecht ingaat tegen de grondbeginselen van wat een democratische rechtsstaat zou moeten zijn.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, dit onderwerp duikt regelmatig op, een beetje zoals het monster van Loch Ness. Het antwoord van de minister van Binnenlandse Zaken is telkens weer hetzelfde, namelijk dat de lijst van die organisaties niet bekend gemaakt wordt. Ik zal dat evenmin als mijn voorgangers vandaag dus ook niet doen.

Bij deze gelegenheid wil ik wel een misverstand uit de weg ruimen. Het gaat niet zozeer over een lijst van extremistische en subversieve groeperingen — zoals men het altijd wil doen voorkomen — al zijn er extremistische groeperingen bij. Een democratische rechtsstaat heeft er alle belang bij extremistische groeperingen te volgen, voor zover de wet dit toelaat. Bovendien mag er niet worden afgeluisterd, omdat de wet dat verbiedt.

In deze lijst worden in de eerste plaats organisaties opgenomen die een bedreiging vormen voor de openbare orde. Dat wil ik toch speciaal benadrukken.

Deze lijst is in feite een werkinstrument voor de politiediensten, vooral voor de administratie van de rijkswacht, die over voldoende elementen moeten beschikken om verstoringen van de openbare orde te kunnen voorkomen. Dit werkinstrument wordt

wel vaker verkeerd geïnterpreteerd. Zoals ik al zei in de Kamer, is dit werkinstrument onlangs nog nuttig gebleken bij incidenten in een aantal gemeenten, bijvoorbeeld in Moeskroen en Komen.

Het is inderdaad nodig groepen die weigeren afspraken met politie of rijkswacht te maken of zich daaraan te houden, wat meer van nabij te volgen.

Voor het overige meen ik dat de heer Van Hauthem zich al te graag de rol van martelaar toeschrijft. Op dat punt moet ik hem teleurstellen: wij hebben geenszins de bedoeling parlementsleden van het Vlaams Blok te laten volgen. Wij hebben wel wat beters te doen dan dat.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hauthem voor een repliek.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben het althans met de laatste uitspraak van de minister eens, namelijk dat de Staatsveiligheid en de rijkswacht wel wat beters te doen hebben dan parlementsleden van het Vlaams Blok te schaduw.

Ik ben het niet eens met zijn uitleg dat het hier alleen maar gaat om een lijst die rijkswacht en politie moet in staat stellen om met de bedoelde verenigingen contact te leggen met het oog op eventuele preventieve maatregelen inzake de handhaving van de openbare orde. Daarvoor is zo een lijst helemaal niet nodig. Een eenvoudig telefoontje van de rijkswacht naar dergelijke verenigingen om te informeren hoeveel deelnemers er zullen zijn op een eventuele geplande betoging en of daaraan mogelijk andere acties verbonden worden, volstaat.

De minister zegt dat de lijst niet wordt bekend gemaakt, maar het is toch al te duidelijk dat er geregeld lekken worden georganiseerd met de bedoeling eventuele kiezers of kandidaat-leden af te schrikken.

Wat de handhaving van de openbare orde betreft, verwijst de minister naar manifestaties waarbij afspraken met rijkswacht en politie niet werden nagekomen. Als dat echt de reden is om de betrokken verenigingen op deze lijst te zetten, dan moet ik hem dringend aanmanen om bijvoorbeeld ook de vakbonden daarin op te nemen. Ook zij kondigen hun acties zeker niet altijd aan of volgen vaak niet het afgesproken traject van een betoging. Overigens moeten dan ook onderwijs- of studentenverenigingen, die af en toe ook wel eens betogen en van het vastgestelde parcours afwijken, op de lijst worden gezet. Deze uitleg van de minister is duidelijk te gek om los te lopen.

De Staatsveiligheid had er ongetwijfeld beter aan gedaan andere partijen wat meer van nabij te volgen. Dan waren wij misschien niet geconfronteerd met al die duistere affaires van de voorbije jaren.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME WILLAME-BOONEN AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA SÉCURITÉ ET SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À L'ENVIRONNEMENT SUR «LES DIFFICULTÉS ACTUELLES DES CENTRES PUBLICS D'AIDE SOCIALE EN BELGIQUE»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW WILLAME-BOONEN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VEILIGHEID EN STAATSSECRETARIS VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN LEEFMILIEU OVER «DE HUIDIGE PROBLEMEN VAN DE OPENBARE CENTRA VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN IN BELGIE»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Willame au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «les difficultés actuelles des centres publics d'aide sociale en Belgique».

La parole est à Mme Willame.

Mme Willame-Boonen (PSC). — Monsieur le Président, en Belgique, de nombreux CPAS connaissent actuellement d'importantes difficultés financières. En effet, les demandes de minimex augmentent. Les problèmes des jeunes qui quittent le foyer pour acquérir leur indépendance et qui ne disposent d'aucun revenu ou ne bénéficient que d'une allocation d'attente du chômage sont les plus fréquents. Certaines familles sont également dans une situation pénible: je songe aux familles monoparentales et à celles des couples séparés dont parfois un membre a perdu son droit au chômage avant la séparation. Je citerai également les exclus du droit au chômage, en général, et ceux dont les allocations ne permettent pas de faire face au coût de la vie, plus élevé dans les grandes villes.

Dans les trois Régions, pas uniquement dans les grandes villes, les communes voient les interventions des CPAS augmenter. La situation la plus grave concerne Bruxelles qui enregistre une croissance exponentielle de minimexés, car le coût de la vie y est plus élevé et son statut de ville internationale y attire un grand nombre de candidats réfugiés.

Tous ces éléments engendrent une augmentation des risques de fragilisation de la population.

Dès lors, nous voudrions savoir si des groupes de travail se penchent sur ce problème. Où en sont les travaux entamés à la suite du rapport fédéral sur la pauvreté? Le Gouvernement fédéral ne devrait-il pas accélérer la procédure de remboursement aux CPAS?

Enfin, l'hiver approche et les besoins sociaux sont toujours plus angoissants. Les difficultés actuelles des CPAS nous interpellent aussi au niveau fédéral. Quelle réponse le Gouvernement peut-il apporter dans l'immédiat en la matière?

M. le Président. — La parole est à M. Vande Lanotte, Vice-Premier ministre qui répond en lieu et place de son collègue.

M. Vande Lanotte, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur. — Monsieur le Président, j'ai l'honneur de communiquer à Mme Willame les éléments suivants.

Le nombre de bénéficiaires du minimum de moyens d'existence augmente en effet d'année en année, et cette situation grève lourdement les CPAS. C'est une constatation qui a mené le Gouvernement fédéral à procéder en 1993 au programme d'urgence pour une société plus solidaire. Une des mesures prises dans ce cadre consiste notamment en l'octroi de subventions majorées aux CPAS qui ont un nombre plus important de minimexés à leur charge.

Pour ce qui est du programme d'urgence pour une société plus solidaire, en général, mon collègue M. Peeters a demandé une évaluation de toutes les mesures afin de pouvoir remédier aux éventuelles lacunes de cette loi. De plus, actuellement, l'augmentation de subventions aux CPAS n'est pas prévue dans le budget au niveau fédéral.

Il est évident que cette problématique est aussi étudiée dans le cadre de l'exécution du Rapport général sur la pauvreté, et ce en concertation étroite avec les organisations des pauvres. Un premier ensemble de mesures pour lutter contre la pauvreté dans notre pays sera soumis par mon collègue à la Conférence interministérielle de l'Intégration sociale le 30 novembre prochain.

De plus, il est aussi important de réintégrer effectivement les bénéficiaires du minimex dans la société. Cela implique plus que le paiement d'une allocation. L'intégration professionnelle joue un rôle très important dans l'intégration sociale.

Dans le cadre du plan fédéral pour l'emploi, plusieurs mesures ont été incorporées dans la loi-programme afin d'améliorer les perspectives d'emploi des minimexés.

La loi du 12 janvier 1993 rend obligatoire les contrats d'intégration pour les jeunes âgés de moins de 25 ans. Depuis l'instauration de cette loi, plus de 1 400 contrats d'intégration ont été conclus, ces chiffres sont ceux du mois de janvier 1995 car nous ne disposons pas encore de toutes les données. Mais, apparemment, des initiatives supplémentaires en matière d'emploi sont

nécessaires pour ce groupe spécifique. Concrètement, il s'agit de l'accès des minimexés aux programmes en remplacement des personnes qui bénéficient d'une interruption de carrière, de l'exemption totale des cotisations patronales pour l'emploi en application de l'article 60, paragraphe 7, de la loi organique, lié à la possibilité de mettre des travailleurs à la disposition des communes et des ASBL avec un but social et culturel et, enfin, de l'accès des minimexés aux programmes dans le cadre des services de proximité.

Je pense que ces trois premières mesures contribuent à faire un pas en avant dans ce dossier. J'espère que mon collègue pourra en présenter d'autres pour lutter contre la pauvreté qui se développe dans notre société.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW CANTILLON AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VEILIGHEID EN STAATSSECRETARIS VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN LEEFMILIEU OVER «DE GEMIDDELDE ONDERZOEKINGSTERMIJNEN VOOR DE TOEKENNING VAN DE TEGEMOETKOMINGEN VOOR HULP AAN BEJAARDEN»

QUESTION ORALE DE MME CANTILLON AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA SÉCURITÉ ET SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À L'ENVIRONNEMENT SUR «LES DÉLAIS MOYENS D'EXAMEN RELATIFS À L'OCTROI DES ALLOCATIONS POUR L'AIDE AUX PERSONNES ÂGÉES»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Cantillon aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over «de gemiddelde onderzoekstermijnen voor de toekenning van de tegemoetkomingen voor hulp aan bejaarden».

Het woord is aan mevrouw Cantillon.

Mevrouw Cantillon (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, in het jongste jaarverslag van de algemene directie van de uitkeringen aan gehandicapten bij het ministerie van Sociale Voorzorg worden de gemiddelde onderzoekstermijnen vermeld bij de toekenning van de tegemoetkomingen voor hulp aan bejaarden. Deze bedroegen voor het jaar 1994 — het laatste jaar waarvoor gegevens gepubliceerd worden — gemiddeld 7 maanden en 2 weken. Hoewel de inspanning van de administratie in het verleden zonder meer indrukwekkend was — van 1990 naar 1994 werden de gemiddelde termijnen meer dan gehalveerd — rijzen bij de toestand anno 1994 volgende vragen.

Ten eerste, waaraan zijn de nog te lange gemiddelde onderzoekstermijnen te wijten?

Ten tweede, acht de staatssecretaris de 320 personeelsleden voldoende om jaarlijks 100 000 aanvragen voor uitkeringen aan gehandicapten te onderzoeken en de dossiers van 200 000 rechthebbenden te beheren?

Ten derde, waarom bedragen de gemiddelde termijnen bij de Nederlandstalige directie gemiddeld 8 maanden en 6 weken terwijl de Franstalige directie slechts 4 maanden en 5 weken nodig heeft?

Ten vierde, welke maatregelen overweegt hij om de gemiddelde onderzoekstermijnen voor uitkeringen die in belangrijke mate hoogbejaarden aanbelangen tot aanvaardbare proporties te herleiden?

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Vande Lanotte, die antwoordt namens de staatssecretaris voor Veiligheid, Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, de staatssecretaris voor Veiligheid, Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu heeft mij verzocht mevrouw Cantillon volgend antwoord te verstrekken.

Op het einde van de jaren 80 kende het stelsel der tegemoetkomingen aan gehandicapten een ware explosie van het aantal aanvragen om tegemoetkomingen. Deze explosie deed zich vooral voor inzake de tegemoetkomingen voor hulp aan bejaarden, inzonderheid langs Nederlandstalige kant.

De staatssecretaris verwijst voor de oorzaken van deze toevloed aan aanvragen naar de bladzijden 123 en 124 van het vermelde jaarverslag, waar verscheidene oorzaken aangegeven worden voor de stijging van het aantal rechthebbenden. Deze oorzaken gelden uiteraard ook voor de stijging van het aantal aanvragen. Hij verwijst evenwel ook naar een reeks aanpassingen die inmiddels tot stand werden gebracht.

Inzake het verschil tussen de Nederlandstalige en de Franstalige termijnen wijst hij erop dat het verschil tussen beide einde 1991 nog 8,1 maanden bedroeg, maar dat dit verschil tegen einde 1994 kon worden verminderd tot 4,1 maanden. In augustus 1995 bedroeg dit verschil nog slechts 2,1 maanden, dus amper de helft. De gemiddelde afhandelingstermijn bedroeg toen 5,3 maanden langs Franstalige zijde tegenover 7,4 maanden langs Nederlandstalige zijde.

Gelet op het aantal positieve beslissingen in 1994, acht de staatssecretaris het vermelde aantal personeelsleden voldoende om de vooropgestelde doelstellingen inzake afhandeling der dossiers te kunnen doorzetten. Hij zal er evenwel nauwlettend op toezien dat de operatie «omvorming van 80 contractuele betrekkingen in statutaire betrekkingen» er niet toe leidt dat de afhandelingstermijnen opnieuw zouden verhogen of dat de kwaliteit eronder zou leiden. Ten einde een efficiënte fasering te bekomen, zijn er reeds contacten gelegd met het departement Ambtenarenzaken.

De staatssecretaris wijst er tevens op dat de decimale cijfers ook werkelijk als decimale getallen dienen worden begrepen. Het cijfer 7,4 betekent dus 7 maanden en 12 dagen.

Gelet op de realisaties in het recente verleden, die kunnen worden afgeleid uit de in het jaarverslag vermelde resultaten, meent de staatssecretaris niet dat bijkomende maatregelen zich opdringen. Hij blijft erop toezien dat het ingezette beleid verder zal worden gevolgd ten einde de termijnen voor alle dossiers langs beide zijden van de taalgrens te brengen onder de zes maanden, een termijn die door de nationale Hoge Raad voor gehandicapten als aanvaardbaar wordt beschouwd. De huidige termijn van 7,4 langs Nederlandstalige zijde wijkt niet meer zoveel af van het vooropgestelde doel. Deze doelstelling wordt des te meer betracht in het licht van de toepassing van de wet van 25 juli 1994 tot wijziging van de wet van 27 februari 1987. Daarin is immers bepaald dat wettelijke interessen moeten worden betaald voor alle beslissingen waarvan de termijn tussen de ingangsdatum van een op aanvraag toegekende tegemoetkoming en de eerste dag van de maand waarin de eerste betaling wordt verricht, hoger is dan 100 werkdagen. Elke vertraging heeft dus budgettaire gevolgen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BUELENS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE MASSAAL GESTATIONEERDE RIJKSWACHT TE KOMEN TER GELEGENHEID VAN EEN VLAAMSE MANIFESTATIE»

QUESTION ORALE DE M. BUELENS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «LE DÉPLOIEMENT MASSIF DE FORCES DE GENDARMERIE À COMINES À L'OCCASION D'UNE MANIFESTATION FLAMANDE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Buelens aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de massaal gestationeerde rijkswacht te Komen ter gelegenheid van een Vlaamse manifestatie».

Het woord is aan de heer Buelens.

De heer Buelens (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ter gelegenheid van een manifestatie door de leden van de Vlaamse actiegroep Voorpost werd de taalgrensgemeente Komen afgegrensd door de rijkswacht. Ook in Menen stonden waterkanonnen en bereden rijkswachters paraat, dit ondanks het feit dat de bewuste actiegroep, onder meer tijdens een voorbije manifestatie te Edingen, had aangetoond helemaal geen agressieve bedoelingen te hebben. De burgemeester van Edingen heeft dit overigens bevestigd in de Kamer.

Het afgrensdelen van Komen maakte dat de manifestanten moesten uitwijken naar Moeskroen, waar geen enkele rijkswachter was om de orde te handhaven.

Meent de minister niet dat voortaan steeds de voltallige rijkswacht moet worden gestationeerd in het oosten van het land wanneer de betoging in het westen van het land plaatsvindt? Daarmee zou het betogingsrecht volledig kunnen worden gewaarborgd en raken de belastinggelden toch op aan dat inzetten zonder nut van vele rijkswachters. Kan de minister mij ook zeggen hoeveel het inzetten van de ordediensten te Komen en te Menen heeft gekost?

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, deze vraag is eenvoudig te beantwoorden. De burgemeesters van de gemeenten Komen en Menen hebben de betoging verboden. Politie en rijkswacht waren bijgevolg aanwezig om de bevelen van de plaatselijke autoriteiten uit te voeren. Er was afgesproken dat de groeperingen in Menen mochten verzamelen. Zij mochten daarna naar Komen gaan op voorwaarde dat zij zich aan een aantal afspraken zouden houden. Deze afspraken werden niet gerespecteerd. De betogers zijn via Frankrijk naar Moeskroen gereden. Blijkbaar was dit vooraf reeds voorbereid — zoals thans blijkt — uit de ter plekke uitgedeelde pamfletten. Ik wil de heer Van Hauthem erop wijzen dat dit een typisch voorbeeld is van het negeren van gemaakte afspraken met de politie.

Het inzetten van de ordediensten heeft 2 miljoen gekost. De heer Buelens vraagt echter niet wat de kosten zijn voor de inwoners van deze gemeenten ten gevolge van de beschadigingen die werden aangebracht tijdens deze betoging. Hij is enkel geïnteresseerd in de kosten voor het inzetten van de ordediensten, niet in de schade die werd veroorzaakt. Van iemand met verantwoordelijkheidszin had ik een andere vraag verwacht.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Buelens voor een repliek.

De heer Buelens (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb de minister tijdens deze betoging niet gezien. Ik weet niet met welk recht hij het heeft over vechtpartijen. Ik heb de betoging van het begin tot het einde meegemaakt en buiten het neerhalen van enkele vlaggen is er hoegenaamd niets gebeurd. Er wordt bij dergelijke betogingen over gewaakt dat er geen burgers worden lastiggevallen. Dit was ook nu dus niet het geval. Het is overigens niet de eerste keer dat er van officiële zijde onwaarheden worden verkondigd.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER LOONES AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «FOUTIEVE AANSLAGEN OVER BIJZONDERE SOCIALE BIJDRAGE»

QUESTION ORALE DE M. LOONES AU VICE-PREMIER
MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU
COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «DES IMPOSITIONS
ERRONÉES SUR LA COTISATION SOCIALE SPÉCIALE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Loones aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «foutieve aanslagen over bijzondere sociale bijdrage».

Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, mijn vraag werd vandaag in de pers reeds gedeeltelijk beantwoord. Ik wil ze niettemin stellen omdat dit antwoord werd gegeven door de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen, die niet rechtstreeks bij de zaak is betrokken.

De aanslagen over de belastingen op inkomens van 1994 voor loon- en weddetrekkenden bevatten onder meer de definitieve aanslag over de bijzondere sociale bijdrage. Deze bijzondere sociale bijdrage is een progressieve sociale bijdrage die voorlopig wordt afgehouden door de werkgever bij de uitkering van het loon, maar waarvan het definitief bedrag moet worden berekend bij de aanslag over de inning der personenbelasting, hierbij onder meer rekening houdend met de gezinslasten en dergelijke.

Volgens berichten in de pers zouden de belastingdiensten nagelaten hebben de definitieve bijdrage te berekenen omdat zij dit «te ingewikkeld» vinden. Aldus schuiven zij de schuld af op de sociale administratie.

De belastingdiensten zouden eenvoudigweg hebben geoordeeld dat de belastingplichtigen deze ingewikkelde berekening zelf moeten uitvoeren en indien zij dit nodig achten een bezwaarschrift indienen.

Volgens sommige bronnen wordt het aantal foutieve aanslagen geschat op 280 000. Men kan zich de lawine van bezwaarschriften reeds inbeelden!

Kan de Vice-Eerste minister de inhoud van deze informatie bevestigen?

Over hoeveel aanslagen gaat het?

Past deze handelwijze bij de visie over de efficiëntie van de belastingadministratie?

Hoe valt dit alles te rijmen met de goede dienstverlening aan de burger die van iedere administratie mag worden verwacht, dus ook de administratie van Belastingen?

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Maystadt.

De heer Maystadt, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Mijnheer de Voorzitter, de bewering dat de belastingdiensten bij de inkohieringen van de personenbelasting voor het aanslagjaar 1995 zouden nalaten het definitieve bedrag van de bijzondere bijdrage te berekenen is volkomen onjuist.

Niettemin wens ik de aandacht van de heer Loones erop te vestigen dat mijn diensten naar aanleiding van bepaalde reacties op de eerste inkohieringen tot hun spijt hebben moeten vaststellen dat op het gebied van de bijzondere bijdrage een foutieve verwerking van gegevens heeft plaatsgevonden, met name voor de zelfstandigen.

Zoals men weet, voorziet de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen, die de bijzondere bijdrage heeft ingevoerd, in een bijzondere regeling voor zelfstandigen: zij moeten in principe de bijzondere bijdrage niet betalen, maar de sociale bijdragen voor zelfstandigen werden verhoogd. Evenwel is bepaald dat zelfstandigen van wie de echtgenoot, gewoonlijk en hoofdzakelijk een andere beroepsactiviteit uitoefent, wel de bijzondere bijdrage moeten betalen. Wel kan het in het kader van het Globaal Plan besliste verhoogde bedrag van de sociale bijdrage voor zelfstandigen aldus in mindering worden gebracht van de bijzondere bijdrage.

De genoemde foutieve verwerking betreft meer bepaald een aantal inlichtingen die de sociale sector ter beschikking van de administratie der Directe Belastingen stelt teneinde het voor die administratie mogelijk te maken de gevallen te bepalen waarin de bijzondere bijdrage moet worden berekend. De administratie is immers niet zelf bevoegd om uit te maken of een bepaalde persoon al dan niet aan de bijdrage is onderworpen.

De bijzondere bijdrage werd aan vele van de betrokken zelfstandigen ten onrechte aangerekend. Dit komt erop neer dat ofwel ten onrechte een supplement wordt aangerekend in de vorm van die bijdrage, wanneer het bedrag van die bijdrage hoger is dan de verhoging van de sociale bijdragen; ofwel die verhoging hen ten onrechte wordt terugbetaald, of in mindering wordt gebracht van de bedragen die om een andere reden zijn verschuldigd (belasting, enzovoort), wanneer het globaal belastbaar inkomen lager is dan 750 000 frank.

De administratie zal zelf de fouten rechtzetten, door over enkele weken een gewijzigd aanslagbiljet te versturen naar de betrokken belastingplichtigen. Het is dus niet nodig dat de betrokkenen een bezwaarschrift indienen of de plaatselijke taxatiedienst raadplegen.

Tenslotte wens ik de aandacht erop te vestigen dat de genoemde foutieve verwerking maximaal 130 000 inkohieringen kan betreffen, aangezien de administratie de inkohieringen voor zelfstandigen onmiddellijk heeft opgeschort voor het aanslagjaar in kwestie zodra zij de fout vaststelde. De inkohieringswerkzaamheden zullen zo spoedig mogelijk worden hervat, zodra de informatieprogramma's zijn bijgestuurd.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een repliek.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Vice-Eerste minister voor zijn antwoord. Het was echt nodig om verduidelijking te brengen want de ene administratie schuift de schuld op de andere.

Dit probleem is er opnieuw een illustratie van hoe ingewikkeld onze wetgeving is geworden en hoe onaangepast ze is aan de dagelijkse praktijk.

Ik acht het van groot belang dat er zal worden gewerkt zoals de Vice-Eerste minister aangeeft, namelijk door gewijzigde aanslagen, en niet door het nogal eigenaardige procédé van negatieve inkohiering zoals zijn collega had aangekondigd.

Het belangrijkste is echter dat het probleem wordt verholpen. Een procedure van bezwaarschriften was uiteraard niet mogelijk.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DEVOLDER AAN
DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN OVER «DE
TERUGBETALING VAN HET GENEESMIDDEL EPREX»

QUESTION ORALE DE M. DEVOLDER AU MINISTRE DES
AFFAIRES SOCIALES SUR «LE REMBOURSEMENT DU
MÉDICAMENT EPREX»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Devolder aan de minister van Sociale Zaken over «de terugbetaling van het geneesmiddel Eprex».

Het woord is aan de heer Devolder.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb de minister van Sociale Zaken vorig jaar een vraag gesteld in verband met de terugbetaling van het geneesmiddel Eprex en soortgelijke.

Dit geneesmiddel wordt gebruikt voor bloedarmoede bij patiënten die aan chronische nierinsufficiëntie lijden en die nierdialyse dienen te ondergaan. Het geneesmiddel is enkel verkrijgbaar in ziekenhuizen. Dus ressorteert het onder de risico's van de verzekerden die enkel voor de grote risico's zijn verzekerd.

Vorig jaar deed zich een probleem voor. Bepaalde hospitalen weigerden namelijk de terugbetaling van dit geneesmiddel. Men kon wel terugbetaling verkrijgen van zodra men bereid was te overnachten in het hospitaal. Dan ging het immers niet meer om een ambulante behandeling.

Dit brengt mee dat men eerst een grotere uitgave moet veroorzaken voor het RIZIV om daarna terugbetaling te bekomen. Voor de patiënten betekent dit niet-terugbetalen echter een aderlating van 20 à 30 000 frank per maand. Voor heel wat betrokkenen is het uitgeven van zo een bedrag per maand onmogelijk.

De minister heeft mij vorig jaar geantwoord dat deze praktijken niet toelaatbaar zijn. Mijn vraag is dan ook of er iets veranderd is in de RIZIV-reglementering. Zo ja, wanneer? Zo nee, welke maatregelen zal de minister nemen tegen deze wanpraktijken?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Flahaut die antwoordt namens de minister van Sociale Zaken.

De heer Flahaut, minister van Ambtenarenzaken. — Mijnheer de Voorzitter, de minister van Sociale Zaken verzocht me mede te delen dat zij een onderzoek heeft gedaan bij de bevoegde diensten van het RIZIV, waartoe zij zich had verbonden naar aanleiding van de vraag van de heer Devolder van 27 oktober 1994.

Het onderzoek had tot doel om volgens de huidige reglementaire bepalingen van de verzekering en rekening houdend met de band op medisch gebied tussen de dialyseversterking en de patiënt met nierinsufficiëntie aan wie recombinerende erythropoïetine wordt toegediend, de voorwaarden te bepalen waarin de verzekering tegemoetkomt in de kosten van de farmaceutische specialiteiten als componenten van dit geneesmiddel wanneer het een sociaal verzekerde betreft die enkel verzekerd is voor de grote risico's.

L'administration d'Érythropoïetine pour le traitement de l'anémie due à l'insuffisance rénale chronique chez des patients dialysés constitue un traitement substitutif des dialyses et permet d'en diminuer la fréquence.

Il se pourrait dès lors qu'un lien de subsidiarité entre la prestation de dialyse et la prestation pharmaceutique en milieu hospitalier soit établi. Il s'agit dans ce cas cependant d'un problème nécessitant une expertise fondée sur des arguments médicaux que les services juridiques, du contrôle médical, du contrôle administratif et du Conseil médical s'attachent à résoudre spécifiquement et limitativement.

Gelet op de tijd die nodig is voor het ontwikkelen van een gegronde argumentatie die voldoende specifiek is voor elk geval, werd de reglementering van het koninklijk besluit van 30 juli 1964 tot nu toe niet gewijzigd.

Het reglementair beschikkend gedeelte dat op deze argumentatie berust zal een einde kunnen stellen aan bedoelde praktijken.

Minister De Galan zal ervoor zorgen dat dit reglementair beschikkend gedeelte in werking treedt begin 1996.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Devolder voor een repliek.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor het antwoord.

Heb ik het goed begrepen dat de betrokken patiënten vanaf 1 januari 1996 geen nutteloze aanmaningen meer zullen krijgen en dat ze de aanmaning die ze reeds ontvingen niet zullen moeten betalen?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Flahaut.

De heer Flahaut, minister van Ambtenarenzaken. — Zo begrijp ik het ook. Maar u weet, mijnheer Devolder, dat dit een antwoord is van mijn collega mevrouw De Galan.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Dames en heren, aanstonds heeft er een geheime stemming plaats over de voordracht van een drietal voor een openstaand ambt van staatsraad. Hiervoor zijn drie afzonderlijke stemmingen vereist. Ik stel voor om 16 uur 30 stipt te beginnen met de eerste stemming en daarna, terwijl de stemmen worden geteld, verder te gaan met de mondelinge vragen. Voor de twee volgende stemmingen stel ik dezelfde procedure voor. Aldus verliest de Senaat niet nutteloos zijn tijd op het einde van de vergadering.

Is de Senaat het hiermee eens?

Le Sénat est-il d'accord? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en est donc ainsi décidé.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER RAES AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE GEWAPENDE VAKBONDSACTIE TE DIEGEM»

QUESTION ORALE DE M. RAES AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «L'ACTION MENÉE MANU MILITARI PAR DES SYNDICALISTES À DIEGEM»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Raes aan de minister van Justitie over «de gewapende vakbondsactie te Diegem».

Het woord is aan de heer Raes.

De heer Raes (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, op dinsdag 17 oktober werd op de terreinen van het bedrijf van Exel te Diegem een raid uitgevoerd. Ongeveer 80 zogenaamde vakbondsmilitanten drongen bij duisternis, gemaskerd en gewapend, het bedrijfsterrein binnen, richtten voor meer dan 1 000 000 frank schade aan en sloegen terloops ook nog een veiligheidsagent het ziekenhuis in.

Daar de vakbonden in België geen rechtspersoonlijkheid hebben, konden de initiatiefnemers met gerust gemoed de hele raid voorstellen als een vakbondsactie. Dit gebeurde op een persconferentie op woensdag 18 oktober. Ik citeer de woordvoerder volgens de dagbladen van 19 oktober: «Ja, tien van onze mensen hadden honkbalknuppels bij zich. En ja, ik en mijn collega-vakbondsafgevaardigde waren gewapend met een riek. Ach, u weet toch hoe dat gaat bij vakbondsacties?»

Deze bekentenissen zijn zo onthutsend dat ik er weinig commentaar wil aan toevoegen. Ik neem aan dat tegen de deelnemers aan de raid, en meer bepaald tegen de vakbondsafgevaardigden, vervolgingen zullen worden ingespannen wegens gewapende overval bij nacht, opzettelijke vernielingen, slagen en verwondingen en dies meer.

Graag vernam ik van de minister of de overvallers zullen worden vervolgd op grond van de wetgeving op de privé-milities. Gezien de ruim bekende elementen van deze onrustwekkende zaak, meen ik dat het invoeren van deze wetgeving verantwoord is.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, er werd al klacht ingediend door de NV Supertransport, die in de verschillende dossiers benadeelde partij is. Er hebben zich immers niet alleen feiten voorgedaan te Diegem, maar ook te Pont-à-Celles en te Seneffe. Al deze feiten worden behandeld door de rechtbank van Brussel waar een klacht tegen onbekenden werd ingediend wegens vernieling van autovoertuigen en bedreiging met wapens. Het onderzoek is aan gang.

Daar de daders nog moeten worden geïdentificeerd is de vraag van de heer Raes over een mogelijke vervolging op grond van de wet op de privé-milities dus voorbarig. In elk geval heeft de benadeelde partij zich burgerlijke partij gesteld.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Raes voor een repliek.

De heer Raes (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, het antwoord van de minister voldoet mij niet helemaal. Hij zegt dat er klacht is ingediend tegen onbekenden. De daders zijn echter niet onbekend. De initiatiefnemers stonden immers in de krant met foto en naam. Zij hebben er ook het hoe en het waarom van hun actie uiteengezet.

Die actie heeft bij de werknemers van het bedrijf grote ongerustheid gewekt. Ter illustratie citeer ik enkele titels uit kranten van de dag daarop: «De vakbond reageert op een stalinistische wijze», «Mag een vakbondsactie een guerrillaoorlog worden?», «Deze actie is niet goed te praten». Het gaat hier om verklaringen van werknemers van het betrokken bedrijf.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Ik heb er alle vertrouwen in dat het onderzoek zal uitwijzen wie er verantwoordelijk is, wie de daders zijn. De gerechtelijke diensten zullen ook op basis van gegevens aangebracht in de media het dossier samenstellen. Wanneer het onderzoek afgerond is, zal het gerecht zijn conclusies trekken en eventueel vervolging instellen op grond van de feiten zoals zij dan zullen gekwalificeerd zijn.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. DESMEDT AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «L'UTILITÉ DU MAINTIEN DES JURIDICTIONS MILITAIRES»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DESMEDT AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «HET NUT VAN DE MILITAIRE GERECHTEN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Desmedt au ministre de la Justice sur «l'utilité du maintien des juridictions militaires».

La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le Président, la chambre francophone du Conseil de guerre de Bruxelles vient de rendre un jugement d'une très grande indulgence à l'égard de seize militaires poursuivis pour des faits délictueux commis notamment à l'égard d'enfants, dans le cadre de l'opération des Nations unies en Somalie en 1993.

Les faits étaient nombreux et graves. Dans son réquisitoire, l'auditeur militaire avait parlé d'une «épouvantable dérive» et s'était posé la question de savoir comment se comporteraient ces militaires face à une véritable situation de guerre.

Sur les seize prévenus, neuf, dont le commandant du détachement, ont été acquittés, six ont bénéficié de la suspension du prononcé et seul un lieutenant a été condamné à huit jours de prison avec sursis. La presse a souligné l'extrême clémence de ce jugement.

Je n'entends pas, monsieur le ministre, vous interroger à propos de cette affaire précise, qui n'est d'ailleurs peut-être pas terminée puisqu'il y a possibilité d'appel. Il n'en reste pas moins que l'on peut considérer pareil jugement comme choquant en présence de comportements témoignant d'un manque total de respect pour la personne humaine.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

On peut penser qu'une telle indulgence résulte du caractère particulier de la juridiction appelée à statuer.

Depuis la suppression du service militaire, les conseils de guerre ne sont plus appelés qu'à juger des militaires de carrière. Ce sont donc des militaires de profession, non juristes, qui jugent d'autres militaires de profession.

Connaissant l'esprit de corps du monde militaire, il est à craindre que des dérives comme celle que j'ai évoquée ne soient appelées à se multiplier au détriment de l'exercice d'une bonne justice.

Ne pensez-vous pas, monsieur le ministre, que l'existence d'une juridiction militaire spéciale pour les militaires représente aujourd'hui un anachronisme auquel il y aurait lieu de mettre fin en supprimant ces juridictions d'exception?

M. le Président. — La parole est à M. De Clerck, ministre.

M. De Clerck, ministre de la Justice. — Monsieur le Président, j'ai l'honneur de signaler à M. le sénateur qu'un projet de loi contenant la réforme des tribunaux militaires a été soumis pour avis au Conseil d'État en date du 24 avril 1995, ce qui répond en grande partie à sa question. Un certain nombre d'éléments figurant dans ce projet de loi prouvent que nous essayons de changer le fonctionnement et la composition de ce tribunal dans le sens souhaité.

En effet, ce projet supprime les juridictions militaires actuelles et crée une juridiction militaire unique: un tribunal auprès des forces armées auquel est rattaché un auditeur et, en degré d'appel, une cour d'appel auprès des forces armées à laquelle est rattaché un auditeur général.

Le but du projet est de se référer à l'organisation et à la procédure de droit commun dans toute la mesure du possible.

La réforme vise donc à ne soustraire un militaire ou une personne assimilée à la compétence de la juridiction ordinaire qu'en présence d'une infraction ayant une répercussion directe sur le fonctionnement adéquat des forces armées.

De ce fait, les compétences des juridictions militaires sont fortement réduites.

Il faut cependant noter qu'il existe des infractions spécifiques au milieu militaire, notamment la trahison, l'espionnage, l'insubordination, la révolte, les violences et outrages envers un autre militaire ainsi que la désertion.

L'existence même de l'armée, son organisation particulière, les missions en temps de guerre ou à l'étranger justifient le maintien de ces infractions spécifiques et, par conséquent, d'une juridiction d'exception.

Je voudrais rappeler à l'honorable membre qu'à l'heure actuelle, un magistrat civil siège comme assesseur dans chaque conseil de guerre et un magistrat civil préside la cour militaire et chacune de ses chambres.

Dans le nouveau projet, en principe, un juge civil présidera chaque chambre du tribunal et les militaires seront seulement des assesseurs.

Leur présence permet de prendre en compte la spécificité du droit pénal militaire et de la délinquance de droit commun commise dans l'exercice ou à l'occasion de l'exercice des activités militaires.

En outre, les magistrats de l'auditorat et de l'auditorat général militaire sont des magistrats du ministère public nommés par le Roi aux mêmes conditions que ceux des juridictions ordinaires. Il ne s'agit donc pas de militaires.

Il est par conséquent erroné d'affirmer que ce sont des militaires de profession qui jugent des militaires de profession. Je pense que le projet confirmera ces éléments.

M. le Président. — La parole est à M. Desmedt pour une réplique.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je remercie le ministre pour sa réponse.

Je pense que le projet de loi qu'il prépare actuellement sera en effet excellent. Je tiens néanmoins à préciser que, contrairement à ce que dit le ministre, les militaires sont actuellement jugés par des militaires puisqu'un Conseil de guerre composé de cinq membres comprend quatre militaires. J'espère donc que le projet de loi qui est en préparation modifiera la situation.

M. De Clerck, ministre de la Justice. — Ce que vous dites est exact.

M. le Président. — L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HOSTEKINT AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE RAPPORTEN VAN DE BELGISCHE INLICHTINGEN-OFFICIER IN RUANDA»

QUESTION ORALE DE M. HOSTEKINT AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LES RAPPORTS DE L'OFFICIER BELGE DE RENSEIGNEMENTS AU RWANDA»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de minister van Landsverdediging over «de rapporten van de Belgische inlichtingenofficier in Ruanda».

Het woord is aan de heer Hostekint.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de Voorzitter, in de krant *De Morgen* kunnen we sedert enkele dagen het dramatische vervolgerhaal lezen van de omstandigheden die geleid hebben tot de dood van de tien Belgische paracommandos die deel uitmaakten van de VN-vredesmacht UNAMIR in Ruanda en tot de dood van vele tienduizenden Ruandese burgers.

Een hooggeplaatste informant bracht de VN-Vredesmacht op de hoogte van de minutieuze plannen van de Hutu-extremisten om tot een grootschalige genocide over te gaan. Bovendien bracht deze informant de VN-legerleiding op de hoogte van de locatie van diverse verborgen wapendepots.

Deze inlichtingen werden door de Belgische inlichtingenofficier ter plaatse overgeseind naar de Belgische militaire inlichtingendienst. Ook het hoofdkwartier van de VN werd door de Canadese generaal Dallaire op de hoogte gebracht.

Noch de Verenigde Naties, noch de Belgische legerleiding en uiteraard ook niet de Belgische Regering hebben maatregelen genomen om de dramatische gebeurtenissen te voorkomen.

Graag vernam ik van de minister het volgende.

Ten eerste, was de Belgische legerleiding op de hoogte van de rapporten van de Belgische inlichtingenofficier in Ruanda? Zo ja, waarom werden er geen maatregelen genomen om de gebeurtenissen te verhinderen? Zo nee, waarom werden deze inlichtingen niet overgemaakt door de SGR?

Ten tweede, was toenmalig minister van Landsverdediging, de heer Delcroix, op de hoogte van deze belangrijke inlichtingen?

Ten derde, welke lessen trekt de minister uit deze feiten voor een toekomstige inzet van Belgische troepen in VN-operaties, en meer bepaald wat betreft de «rules of engagement»?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Poncelet.

De heer Poncelet, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de Voorzitter, vooreerst wil ik het geachte lid doen opmerken dat de aangehaalde feiten vóór het begin van mijn mandaat zijn gevallen. Ik heb zo snel mogelijk de nodige inlichtingen verzameld om toch te kunnen antwoorden op de vragen van de heer Hostekint. Ik meen dat de gegevens in mijn bezit voldoende inzicht geven, en voor zover ik het kan beoordelen, correct zijn.

Mijnheer Hostekint, wat uw eerste vraag betreft, kan ik u meedelen dat de Belgische legerleiding op de hoogte was van de rapporten van de Belgische inlichtingenofficier in Ruanda. Alle ontvangen inlichtingen worden geanalyseerd en samengevat alvorens ze naar de hogere autoriteiten worden verzonden.

Ten tweede, de Belgische troepen, aanwezig in Ruanda, waren in het kader van de operatie UNAMIR ter beschikking van de UNO gesteld. België kon aldus niet rechtstreeks bemiddelen in de beslissingen, tenzij via de verantwoordelijken van de UNO. De toenmalige minister van Buitenlandse Zaken heeft de bezorgdheid van België kenbaar gemaakt aan de UNO.

Op de vierde vraag is het antwoord dat de analyses en samenvattingen die door de inlichtingendienst worden opgesteld en waarop ik zoëven alludeerde, ook worden verstuurd naar het kabinet van Landsverdediging.

Wat de vijfde vraag betreft kan ik zeggen dat door de generale staf lessen werden getrokken in verband met de operationele voorwaarden die vervuld moeten zijn vooraleer Belgische troepen ter beschikking kunnen worden gesteld van de UNO. Ik wil bovendien wijzen op de verklaring van onze toenmalige minister van Buitenlandse Zaken op de algemene vergadering van de UNO in de herfst 1994. De heer Claes benadrukte toen onder andere de noodzaak van een soepeler mandaat zodat een snelle aanpassing aan de evolutie van de toestand op het terrein mogelijk is. Hij legde ook de nadruk op de noodzaak van een voldoende bescherming en bewapening voor de militairen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Hostekint voor een repliek.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Natuurlijk droeg hij geen regeringsverantwoordelijkheid op het ogenblik van de feiten.

Uit zijn antwoord blijkt duidelijk dat de legerleiding op de hoogte was van de inlichtingen die door een inlichtingenofficier vanuit Ruanda waren verstrekt en dat ook dit kabinet van het ministerie van Landsverdediging was geïnformeerd over de plannen van de Ruandese regering. Ik begrijp dan ook niet dat de toenmalige minister van Landsverdediging niet de reflex heeft gehad om maatregelen te nemen. Door zijn optreden is hij mede verantwoordelijk voor de dood van tien Belgische paracommando's en voor de genocide van vele Ruandezen. Hij is echter niet de enige schuldige, want ook de Verenigde Naties dragen een zware verantwoordelijkheid.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

VOORSTEL VAN HET BUREAU

Beraadslaging en stemming

PROPOSITION DU BUREAU

Discussion et vote

De Voorzitter. — Dames en heren, zoals u hebt kunnen vaststellen nemen de mondelinge vragen heel wat tijd in beslag. Dit is het gevolg van het feit dat de Senaat geen formele beslissing heeft genomen over het maximum aantal vragen die op donderdag mogen worden gesteld.

Het Bureau van de Senaat heeft in zijn vergadering van 12 oktober jongstleden voorgesteld het aantal vragen te beperken tot 14, als volgt verdeeld: 6 voor de meerderheidsfracties, dit wil zeggen 2 voor de CVP, 2 voor de PS, 1 voor de SP en 1 voor de PSC; 8 mondelinge vragen voor de oppositiefractionen, dit wil zeggen 2 voor de VLD, 2 voor de PRL-FDF, 1 voor het Vlaams Blok en 1 voor respectievelijk de VU, Ecolo en Agalev.

Ik stel de Senaat voor dit voorstel, dat eenparig door het Bureau is aangenomen, eveneens goed te keuren zodat het aantal mondelinge vragen in de toekomst kan worden beperkt.

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, het is voor ons een evidentie dat de Senaat zelf moet kunnen beschikken over het verloop van zijn werkzaamheden. Deze klaarlijkheid wordt overigens ook geconcretiseerd in het Reglement. Immers, indien wij anders handelen en indien de Senaat bij elke

gelegenheid meerderheid tegen minderheid beslist om van het Reglement af te wijken, dan is het Reglement op de duur alleen nog bindend voor de oppositie. Bij stemming van het Reglement afwijken is dus alles behalve een logische manier van werken.

Van het Reglement afwijken kan volgens ons alleen in zeer uitzonderlijke omstandigheden. Deze beperking van het aantal mondelinge vragen is echter zeker niet hierdoor geïnspireerd, aangezien wij hiervoor over ruim voldoende tijd beschikken.

Deze geschiedenis toont volgens ons vooral aan dat een wijziging van het Reglement hier noodzakelijk is. Dat is immers de enige correcte manier om onze werkzaamheden op een andere wijze te laten verlopen.

Ik kan u overigens verzekeren, mijnheer de Voorzitter, dat ons initiatief tot het stellen van een groot aantal mondelinge vragen helemaal niet de bedoeling had het Reglement te omzeilen. De discussie hierrond toont wel aan dat een wijziging van het Reglement noodzakelijk is.

Ik verwijs overigens graag naar de reglementen van bijvoorbeeld de Kamer en de Vlaamse Raad die uitdrukkelijk bepalen dat enkel bij eenstemmigheid van alle leden van het Reglement mag worden afgeweken. Om slechte gewoonten niet de kans te geven zich te installeren zal de Vlaams Blok-fractie zich bij deze stemming onthouden. Daardoor wordt die eenstemmigheid alleszins niet bereikt. Wij kunnen dan voor de eerstvolgende vergadering eventueel nog instemmen met de door u voorgestelde verdeelsleutel, maar dwingen de Senaat daarmee als het ware een reglementswijziging te overwegen. Wij willen alleszins vermijden dat wij bij elke openbare vergadering telkens opnieuw met diezelfde discussie worden geconfronteerd en dat wij ons telkens opnieuw op het Reglement moeten beroepen om een en ander af te dwingen. Zoiets leidt immers tot eerder domme debatten en tot elke keer nieuwe afwijkingen van het Reglement.

Aangezien wij ons in een stemming bij zitten en opstaan niet kunnen onthouden, vraag ik de naamstemming.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik wil vooral een verduidelijking van het voorstel dat u daarnet hebt geformuleerd. Het is bekend dat de Volksunie-fractie aan de Senaat niet op de eerste plaats de rol wil toekennen van een politieke Kamer en dat daardoor het stellen van mondelinge vragen aan de ministers voor ons ook minder belang heeft. Als men echter wel voor een politieke rol van de Senaat kiest, dan is het een teken van gezond verstand dat men vooral aan de oppositie wil toelaten mondelinge vragen te stellen. Het voorstel om aan de oppositie acht mondelinge vragen toe te staan tegenover slechts zes aan de meerderheid lijkt ons dan ook een stap in de goede richting.

Wel wil ik ter precisering van dit voorstel vragen dat het Bureau een afwijkingsmogelijkheid zou behouden voor bijzondere verzoeken. Het is immers altijd mogelijk dat bijvoorbeeld de drie leden van de Volksunie-fractie meerdere interessante vragen te stellen hebben. Als daarmee rekening kan worden gehouden, zoals vroeger trouwens altijd het geval was, dan kan de Volksunie-fractie volmondig met dit voorstel akkoord gaan.

De Voorzitter. — Mijnheer Loones, ik ben ervan overtuigd dat in buitengewone omstandigheden inderdaad van deze regeling moet kunnen worden afgeweken.

Mijn voorstel wordt door de unanimité van het Bureau gesteund, wat echter niet belet dat deze kwestie uiteindelijk moet uitmonden in een wijziging of een aanvulling van het Reglement, waarin dan een dergelijke uitwijkmogelijkheid moet worden ingeschreven.

De heer Verreycken stelt terecht dat de Senaat zelf in het belang van zijn eigen werkzaamheden de nodige beslissingen moet treffen. Ik ben het ook met hem eens dat deze maatregel geen blijvend karakter mag hebben, maar moet uitmonden in een wijziging van het Reglement. Ik ben ervan overtuigd dat een aantal senatoren, onder wie trouwens ikzelf, initiatieven zullen nemen om het Reglement in deze zin te wijzigen.

Over het voorstel dat ik geformuleerd heb, moet inderdaad worden gestemd bij zitten en opstaan en niet nominaal. Dat belet echter niet dat een fractie zich kan onthouden.

Vermits de Senaat dit voorstel van het Bureau blijkbaar niet unaniem kan aanvaarden, breng ik het in stemming.

— Het voorstel van het Bureau, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen. Het Vlaams Blok onthoudt zich.

La proposition du Bureau, mise aux voix par assis et levé, est adoptée. Le Vlaams Blok s'abstient.

VOORDRACHT VAN EEN DRIETAL VOOR EEN OPENSTAAN AMBT VAN STAATSRAAD (N.)

Eerste kandidaat

PRÉSENTATION D'UNE LISTE TRIPLE DE CANDIDATS À UNE PLACE VACANTE DE CONSEILLER D'ÉTAT (N.)

Premier candidat

De Voorzitter. — Aan de orde is de geheime stemming over de voordracht van kandidaten voor een ambt van staatsraad.

L'ordre du jour appelle le scrutin pour la présentation de candidats à une place de conseiller d'État.

Het lot wijst de heren Happart en Erdman aan om de functie van stemopnemers te vervullen.

Le sort désigne MM. Happart et Erdman pour remplir les fonctions de scrutateurs.

De voordracht van de eerste, van de tweede en van de derde kandidaat geschiedt bij drie afzonderlijke geheime stemmingen, behoudens herstemming wanneer de volstreckte meerderheid niet wordt bereikt.

Il sera procédé par trois scrutins séparés au vote pour la présentation du premier, du deuxième et du troisième candidat, sous réserve de ballottage si la majorité absolue n'est pas atteinte.

U hebt een omslag ontvangen die de nodige stembriefjes bevat.

Vous avez reçu une enveloppe contenant les bulletins de vote requis.

Wij gaan nu stemmen over de voordracht van de eerste kandidaat.

Nous allons procéder maintenant à la présentation du premier candidat.

De stemming begint met de naam van mevrouw Leduc.

Le vote commence par le nom de Mme Leduc.

— Er wordt overgegaan tot geheime stemming.

Il est procédé au scrutin.

De Voorzitter. — De geheime stemming is gesloten.

Le scrutin est clos.

De Senaat zal waarschijnlijk zijn agenda willen voortzetten, terwijl de stemopnemers de stembiljetten nazien.

Il conviendra sans doute au Sénat de poursuivre son ordre du jour pendant que les scrutateurs dépouillent les bulletins. (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en sera donc ainsi.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER CEDER AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE ACTIVITEITEN VAN DE MILITAIRE INLICHTINGSDIENST AAN DE UNIVERSITEITEN»

QUESTION ORALE DE M. CEDER AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LES ACTIVITÉS DU SERVICE DE RENSEIGNEMENTS DE L'ARMÉE DANS LES UNIVERSITÉS»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Ceder aan de minister van Landsverdediging over «de activiteiten van de militaire inlichtingdienst aan de universiteiten».

Het woord is aan de heer Ceder.

De heer Ceder (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van het nieuwe academiejaar aan de universiteiten is mij door enkele studenten van de KU Leuven gemeld dat de militaire inlichtingendienst nog steeds actief is aan de universiteiten en gegevens verzamelt over studenten. Door weinigen zal worden ontkend dat zulks vroeger nuttig was: door de dienstplicht kon worden verondersteld dat vele van de studenten na het behalen van hun diploma zouden terechtkomen in het leger en dat het aantal kandidaat reserve-officieren relatief hoog zou liggen bij universitair gediplomeerden. Bovendien was er, tot voor enkele jaren, een verhoogd veiligheidsrisico wegens de Koude Oorlog. Dat er toen wel degelijk inlichtingen werden verzameld, kon ik persoonlijk vaststellen. Niet alleen had ik daarover een gesprek met een persoon die toegaf aan de KUL inlichtingen te verzamelen voor Landsverdediging, maar toen ik later als burger elf maanden heb gewerkt bij het ministerie van Landsverdediging, heb ik zelf het dossier gezien dat over mij persoonlijk was verzameld, zonder evenwel van de inhoud kennis te kunnen nemen.

Kan de minister mij laten weten of de militaire inlichtingendienst nog steeds actief is aan de universiteiten en, zo ja, wat de reden daarvoor is nu er geen dienstplicht meer bestaat?

Welke studentenverenigingen en welke politieke strekkingen worden aan de universiteit beschouwd als mogelijk gevaarlijk voor de militaire veiligheid?

Kunnen burgers te weten komen of er over hen een dossier bestaat?

Kunnen personen over wie een dossier bestaat kennis nemen van dit dossier?

Beschikt de militaire inlichtingendienst over dossiers van mensen die ondertussen behoren tot de wetgevende macht op federaal of regionaal vlak? En zo ja, kunnen die mensen kennis nemen van de inhoud van hun dossier?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke die antwoordt namens de minister van Landsverdediging.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats herinnert minister Poncelet eraan dat het Parlement zelf met de wet van 18 juli 1991 een Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten heeft opgericht. Het doel van de oprichting van het comité is, zoals blijkt uit artikel 1 van de wet, «de bescherming van de rechten die de Grondwet en de wet aan de personen verlenen, te waarborgen en te zorgen voor de coördinatie en de doelmatigheid van de politie en inlichtingendiensten».

Ten einde dit comité toe te laten zijn taken uit te voeren, werd er een dienst Enquêtes aan verbonden.

Zoals beschreven in artikel 32 «treedt dit comité op ofwel uit eigen beweging ofwel op verzoek van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van de Senaat of van de bevoegde minister».

Volgens artikel 33 «stelt dit comité onderzoeken in naar de activiteiten en de werkwijzen van de inlichtingendiensten».

Zoals vermeld in artikel 40 houdt de dienst Enquêtes, in opdracht van het Vast Comité I of uit eigen beweging, toezicht op de werking van de inlichtingendiensten, rekening houdend met de door artikel 1 opgelegde beperkingen.

Ik besluit hieruit, zegt mijn collega, dat het Parlement zich voorzien heeft van alle noodzakelijke middelen om de inlichtingendiensten en dus ook SGR te controleren.

Welnu, het blijkt niet uit de rapporten van het Comité I dat SGR ten onrechte onderzoeken zou instellen bij de universiteiten of in de aanverwante diensten. De heer Ceder kan dus een beroep doen op het comité wat zijn vragen 2 tot 5 betreft.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

De Voorzitter. — Hier volgt de uitslag van de stemming over de voordracht van de eerste kandidaat voor het ambt van staatsraad:

Voici le résultat du scrutin pour la présentation du premier candidat à la place de conseiller d'État:

Aantal stemmenden: 54.

Nombre de votants: 54.

Blanco of ongeldige stembriefjes: 7.

Bulletins blancs ou nuls: 7.

Geldige stemmen: 47.

Votes valables: 47.

Volstreckte meerderheid: 24.

Majorité absolue: 24.

De heer André Vandendriessche behaalt 45 stemmen.

M. André Vandendriessche obtient 45 suffrages.

De heer Johan Lust behaalt 2 stemmen.

M. Johan Lust obtient 2 suffrages.

Bijgevolg wordt de heer André Vandendriessche die de volstreckte meerderheid der stemmen behaald heeft, tot eerste kandidaat uitgeroepen.

En conséquence, M. André Vandendriessche ayant obtenu la majorité absolue des suffrages est proclamé premier candidat.

VOORDRACHT VAN EEN DRIETAL VOOR EEN OPENSTAAND AMBT VAN STAATSRAAD (N.)

Tweede kandidaat

PRÉSENTATION D'UNE LISTE TRIPLE DE CANDIDATS À UNE PLACE VACANTE DE CONSEILLER (N.)

Deuxième candidat

De Voorzitter. — Wij gaan nu stemmen over de voordracht van de tweede kandidaat.

Nous allons procéder maintenant à la présentation du deuxième candidat.

De stemming begint met de naam van mevrouw Leduc.

Le vote commence par le nom de Mme Leduc.

— Er wordt overgegaan tot geheime stemming.

Il est procédé au scrutin.

De Voorzitter. — De geheime stemming is gesloten.

Le scrutin est clos.

De Senaat zal waarschijnlijk zijn agenda willen voortzetten, terwijl de stemopnemers de stembiljetten nazien.

Il conviendra sans doute au Sénat de poursuivre son ordre du jour pendant que les scrutateurs dépouillent les bulletins. (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en sera donc ainsi.

QUESTION ORALE DE MME LIZIN AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LES DANGERS IMMÉ- DIATS DES CENTRALES NUCLÉAIRES EST-EURO- PÉENNES»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE ONMIDDELLIJKE GEVAREN VAN DE OOSTEUROPESE KERNCENTRALES»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «les dangers immédiats des centrales nucléaires est-européennes».

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, la troisième Conférence européenne des ministres de l'Environnement s'est achevée le 21 octobre à Sofia. Les travaux ont mis en évidence l'ampleur des problèmes relatifs aux centrales nucléaires implantées dans les pays de l'Est.

La centrale bulgare de Kosloduy, située sur le Danube, est considérée comme la plus dangereuse au monde. Or, la Bulgarie refuse de se soumettre aux pressions occidentales la conjurant d'en arrêter le fonctionnement.

Par ailleurs, la dernière réunion du G7 avec l'Ukraine à propos de la fermeture de la centrale de Tchernobyl s'est conclue par un échec en dépit des efforts fournis par la communauté internationale, et la Communauté européenne en particulier, bien qu'une proposition de soixante-six milliards concernant la partie de la centrale restant très menaçante ait été formulée.

Ces éléments rendent le bilan de l'assistance technique occidentale à la rénovation des centrales de l'Est fort inquiétant, au vu des maigres résultats obtenus.

Quelle est la position du Gouvernement belge à ce sujet? Compte-t-il prendre des initiatives en la matière au sein des instances européennes? Faut-il attendre un nouveau Tchernobyl pour agir?

M. le Président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, la Belgique est très active dans les institutions internationales traitant des questions relatives à la sûreté des installations nucléaires dans les pays de l'Est et de l'ex-URSS.

D'une manière générale, la sûreté de ces installations est en amélioration constante. Peu de divergences de vues existent entre experts des pays de l'Est et occidentaux. Une telle divergence s'est cependant produite avant le redémarrage récent de la centrale de Kosloduy 1, les experts occidentaux estimant qu'une analyse supplémentaire aurait été souhaitable avant la remise en fonctionnement.

Pour toutes ces installations, le niveau de sûreté n'atteint pas celui des installations occidentales. Les problèmes sont cependant très diversifiés en fonction des différentes filières, des différents modèles au sein de chaque filière, de l'âge de chacune des installations et des améliorations qui y sont apportées dans le cadre de l'effort international.

Une appréciation générale du risque d'accident ou d'incident est donc très difficile à établir. Néanmoins, il est certain que le risque d'accident majeur, du type «Tchernobyl», a été grandement diminué.

La solution extrême consisterait, bien entendu, à arrêter l'exploitation de toutes les unités dont le niveau de sûreté n'a pas atteint un seuil agréé de commun accord entre experts occidentaux et des pays d'Europe de l'Est et de l'ex-URSS.

Pour des raisons économiques et financières bien connues, cette solution n'est pas applicable à court terme.

La Belgique continuera à soutenir activement, dans toutes les institutions internationales chargées de ces questions, les solutions les plus pragmatiques et les plus rationnelles, qui optimisent la diminution du risque d'accident en fonction du coût et des moyens disponibles.

Enfin, je voudrais rappeler la participation de notre pays aux programmes européens PHARE concernant l'Europe centrale et TACIS relatif à l'ex-Union soviétique.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

De Voorzitter. — Hier volgt de uitslag van de stemming over de voordracht van de tweede kandidaat voor het ambt van staatsraad:

Voici le résultat du scrutin pour la présentation du deuxième candidat à la place de conseiller d'État:

Aantal stemmenden: 50.

Nombre de votants: 50.

Blanco of ongeldige stembriefjes: 6.

Bulletins blancs ou nuls: 6.

Geldige stemmen: 44.

Votes valables: 44.

Volstreckte meerderheid: 23.

Majorité absolue: 23.

De heer Jan Smets behaalt 43 stemmen.

M. Jan Smets obtient 43 suffrages.

De heer Johan Lust behaalt 1 stem.

M. Johan Lust obtient 1 suffrage.

Bijgevolg wordt de heer Jan Smets die de volstreckte meerderheid der stemmen behaald heeft, tot tweede kandidaat uitgeroepen.

En conséquence, M. Jan Smets, ayant obtenu la majorité absolue des suffrages, est proclamé deuxième candidat.

VOORDRACHT VAN EEN DRIETAL VOOR EEN OPENSTAAND AMBT VAN STAATSRAAD (N.)

Derde kandidaat

PRÉSENTATION D'UNE LISTE TRIPLE DE CANDIDATS À UNE PLACE VACANTE DE CONSEILLER D'ÉTAT (N.)

Troisième candidat

De Voorzitter. — Wij gaan nu stemmen over de voordracht van de derde kandidaat.

Nous allons procéder maintenant à la présentation du troisième candidat.

De stemming begint met de naam van mevrouw Leduc.

Le vote commence par le nom de Mme Leduc.

— Er wordt overgegaan tot geheime stemming.

Il est procédé au scrutin.

De Voorzitter. — De geheime stemming is gesloten.

Le scrutin est clos.

De Senaat zal waarschijnlijk zijn agenda willen voortzetten, terwijl de stemopnemers de stembiljetten nazien.

Il conviendra sans doute au Sénat de poursuivre son ordre du jour pendant que les scrutateurs dépouillent les bulletins. (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en sera donc ainsi.

COMMISSION DE SURVEILLANCE DE LA CAISSE D'AMORTISSEMENT

COMMISSIE VAN TOEZICHT VAN DE AMORTISATIEKAS

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la nomination d'un membre à la Commission de surveillance de la Caisse d'amortissement, instituée par l'article 3 de la loi du 2 août 1955 portant suppression du Fonds d'amortissement de la dette publique.

Aan de orde is de benoeming van een lid van de Commissie van toezicht van de Amortisatiekas, opgericht door artikel 3 van de wet van 2 augustus 1955 houdende opheffing van het Fonds tot delging der staatsschuld.

Le mandat de M. Vancrombruggen à ladite commission a expiré le 7 juillet 1995 et ne peut être renouvelé étant donné qu'il est actuellement membre du Parlement wallon.

Het mandaat van de heer Vancrombruggen bij deze commissie is verstreken op 7 juli 1995 en kan niet hernieuwd worden aangezien hij nu lid is van het Waals Parlement.

Le groupe PS propose la candidature de M. Francis Poty.

De PS-fractie draagt de kandidatuur voor van de heer Francis Poty.

Étant donné qu'il n'y a pas d'autres candidatures, il n'y a pas lieu à scrutin.

Aangezien er geen andere kandidaturen zijn ingediend, is het niet nodig te stemmen.

Pas d'observation ?

Geen bezwaar ?

Je proclame dès lors M. Francis Poty élu en qualité de membre de la Commission de surveillance de la Caisse d'amortissement pour un terme de trois ans, expirant le 7 juillet 1998.

Bijgevolg verklaar ik de heer Francis Poty verkozen tot lid van de Commissie van toezicht van de Amortisatiekas voor een termijn van drie jaar, die eindigt op 7 juli 1998.

Il en sera donné connaissance au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur.

Hiervan zal kennis gegeven worden aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel.

COMMISSIE VAN TOEZICHT BIJ DE DEPOSITO- EN CONSIGNATIEKAS

COMMISSION DE SURVEILLANCE DE LA CAISSE DE DÉPÔTS ET CONSIGNATIONS

De Voorzitter. — Tijdens zijn vergadering van 19 februari 1992 had de Senaat de heer Cooreman benoemd tot lid van de Commissie van toezicht bij de Deposito- en Consignatiekas, voor een termijn van zes jaar, die eindigt op 31 december 1997.

Au cours de sa séance du 19 février 1992, le Sénat avait désigné M. Cooreman pour faire partie de la Commission de surveillance de la Caisse des dépôts et consignations, pour un terme de six ans, expirant le 31 décembre 1997.

Daar de heer Cooreman geen deel meer uitmaakt van onze vergadering, dient de Senaat, overeenkomstig artikel 5 van het koninklijk besluit nr. 150 van 18 maart 1935 tot samenschakeling van de wetten betreffende de Deposito- en Consignatiekas, een van zijn leden aan te wijzen in deze commissie om het mandaat van onze gewezen collega te voleindigen.

M. Cooreman ne siégeant plus parmi nous, le Sénat, conformément à l'article 5 de l'arrêté royal n° 150 du 18 mars 1935, coordonnant les lois relatives à la Caisse des dépôts et consignations, doit désigner un des ses membres à ladite commission pour achever le mandat de notre ancien collègue.

De VLD-fractie draagt de kandidatuur voor van de heer Leo Goovaerts.

Le groupe VLD propose la candidature de M. Leo Goovaerts.

Aangezien er geen andere kandidaturen zijn ingediend, is het niet nodig te stemmen.

Étant donné qu'il n'y a pas d'autres candidatures, il n'y a pas lieu à scrutin.

Geen bezwaar ?

Pas d'observation ?

Bijgevolg verklaar ik de heer Leo Goovaerts verkozen tot lid van de Commissie van toezicht bij de Deposito- en Consignatiekas, om het mandaat van de heer Cooreman te voleindigen.

Je proclame dès lors M. Leo Goovaerts élu en qualité de membre de la Commission de surveillance de la Caisse de dépôts et consignations, pour achever le mandat de M. Cooreman.

Hiervan zal kennis gegeven worden aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel.

Il en sera donné connaissance au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER ANCIAUX AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR ONTWIKKELINGSSA- MENWERKING OVER «DE BELEMMERING VAN HET ONDERZOEK VAN HET OSI-TEAM»

Stemming over de gewone motie

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. ANCIAUX AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA COOPÉRATION AU DÉVE- LOPPLEMENT SUR «LES ENTRAVES APPORTÉES À L'ENQUÊTE DE L'ÉQUIPE D'INSPECTION DE LA COOPÉRATION AU DÉVELOPPEMENT»

Vote sur la motion pure et simple

De Voorzitter. — Dames en heren, tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Anciaux aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, gesteld op 24 oktober 1995 in openbare vergadering van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden werden twee moties ingediend.

Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de la demande d'explications de M. Anciaux au secrétaire d'État à la Coopération au Développement, développée le 24 octobre 1995 en réunion publique de la commission des Affaires étrangères.

De ene, de eenvoudige motie, door mevrouw Lizin en de heer Staes, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Anciaux en het antwoord van de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking,

Gaat over tot de orde van de dag.»

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Anciaux et la réponse du secrétaire d'État à la Coopération au Développement,

Passe à l'ordre du jour.»

De andere, door de heer Anciaux, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Bert Anciaux en het antwoord van de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking waarin hij meent dat in de huidige omstandigheden het onderzoek in het buitenland niet opportuun is,

Verzoekt de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking om spoedig het mandaat van het OSI-team te verlengen en dit in zijn oorspronkelijke samenstelling,

Opricht te geven aan het team het dossier van de ontzittingsinstallatie in Kaapverdië ter plaatse te gaan onderzoeken,

Alle medewerking te verlenen om diepgaand en onafhankelijk onderzoek naar andere projecten van het ABOS op te starten,

De senaatscommissie zesmaandelijks in te lichten over de verdere onderzoeken van het OSI-team.»

«Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Bert Anciaux et la réponse du secrétaire d'État à la Coopération au Développement, dans laquelle il estime que l'enquête à l'étranger est inopportune dans les circonstances actuelles,

Demande au secrétaire d'État à la Coopération au Développement de prolonger rapidement le mandat de l'équipe d'inspection de la Coopération au Développement, et ce dans sa composition initiale.

De charger l'équipe d'aller examiner sur place le dossier de l'installation de dessalement au Cap-Vert,

De concourir à la mise sur pied d'une enquête approfondie et indépendante relative à d'autres projets de l'AGCD,

D'informer semestriellement la commission du Sénat sur les autres enquêtes de l'équipe d'inspection de la Coopération au Développement.»

Overeenkomstig ons Reglement stemmen wij over de gewone motie, die de voorrang heeft.

Conformément à notre Règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Het woord is aan de heer Anciaux voor een verklaring vóór de stemming. Ik wijs erop dat het debat niet mag worden heropend en dat de spreektijd beperkt is tot twee minuten.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag dat er wordt gestemd over de motie die ik heb ingediend na mijn vraag. U zult ongetwijfeld verwijzen naar het Reglement, dat zegt dat de gewone motie van rechtswege voorrang heeft. Maar dan verwijs ik op mijn beurt ook graag naar het Reglement, dat zegt dat moties moeten worden ingediend vóór het einde van de plenaire vergadering of van de commissie waarin de vraag om uitleg wordt behandeld. Dit is in deze niet gebeurd. De voorzitter van de commissie zal kunnen getuigen dat ik na mijn vraag mijn motie heb ingediend en dat daarna het incident gesloten werd. Het grootste deel van de commissieleden had trouwens de zaal al verlaten, toen mevrouw Lizin meende nog een gewone motie te moeten indienen.

Ik ben van oordeel dat het voor de Senaat nuttig is om als principe te aanvaarden dat er in eerste instantie wordt gestemd over de gemotiveerde motie. Los van het feit dat de gewone motie in dit geval op onregelmatige wijze is ingediend, ben ik van mening dat de Senaat, als hij zichzelf *au sérieux* neemt, zou moeten breken met de slechte gewoonte om geen uitspraak te doen over een gemotiveerde motie en zich te verstoppen achter een gewone motie.

Ik doe dus een dubbele oproep.

Mijnheer de Voorzitter, de Volksunie zal vanzelfsprekend tegen de gewone motie en voor de gemotiveerde motie stemmen, die wij hebben ingediend omdat het onderwerp wel erg belangrijk is. Het gaat namelijk over het al dan niet belemmeren van onderzoeken naar onregelmatigheden.

Onze gemotiveerde motie is opbouwend en constructief, en is erop gericht dat de Senaat in de toekomst meer zicht krijgt op de onderzoeken die het OSI-team doet, dat door de staatssecretaris opnieuw voor zes maanden is opgestart, en op de resultaten ervan.

Ik verzoek de Senaat dan ook niet het klassieke spel te spelen, en deze gemotiveerde motie, die is ingegeven door het goed willen laten functioneren van onze instellingen, in stemming te brengen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de voorzitter van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden, de heer Vautmans.

De heer Vautmans (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, de waarheid heeft haar rechten.

Vlak vóór het sluiten van het debat, dat tamelijk lang heeft geduurd, werd een gemotiveerde motie ingediend door de heer Anciaux. Daarop heb ik het incident gesloten, maar ik heb de woorden «De vergadering is gesloten» niet uitgesproken. Dit was misschien fout.

De meeste leden van de commissie hadden de zaal intussen verlaten — ik leg opnieuw de nadruk op het gevorderde uur — maar mevrouw Lizin en een ander lid van de meerderheid bereidden toen nog de gewone motie voor.

De facto was de vergadering volgens mij gesloten, maar officieel was dit niet het geval.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, u begrijpt dat ik de woorden van de voorzitter van de commissie niet zonder commentaar kan laten.

Artikel 68, paragraaf 4, alinea 2, van het Reglement rept niet over een formele formule voor het sluiten van de vergadering. De voorzitter van de commissie heeft dan ook niet de minste fout begaan.

In dat artikel wordt alleen gehandeld over het einde van de vergadering.

Uit gegevens die ik van verschillende leden heb gekregen, maak ik op dat men moet oordelen dat de vergadering beëindigd wordt op het ogenblik dat de gewone motie is ingediend.

Dit is uiteraard niet van wereldschokkend belang. Ik grijp dit voorval echter aan om de leden van de Senaat op te roepen om spaarzaam te zijn met gewone moties. Ik heb dit gisteren al gezegd in de commissie voor de Financiën, voorgezeten door de heer Hatry. In die commissie werden twee gemotiveerde moties ingediend en geen gewone motie. Dit kan alleen maar bijdragen tot een constructieve discussie in de plenaire vergadering en tot het boeiend karakter van het debat.

In het nu voorliggend geval moeten we duidelijk stemmen over de gemotiveerde motie, en niet over de gewone motie.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik wil het niet hebben over de procedure in de commissie. De voorzitter van de commissie heeft duidelijk gezegd dat de vergadering formeel niet beëindigd was. Er is een verschil tussen het formule en wat er in werkelijkheid gebeurt.

Ik wil alleen reageren op de vraag van de heer Anciaux, herhaald door de heer Loones.

Tijdens de bespreking van het Reglement werd de vraag gesteld of de mogelijkheid tot het indienen van een gewone motie moest worden behouden in het nieuwe Reglement van de Senaat.

Er is toen gezegd dat er bij bepaalde besprekingen mogelijk-kerwijs constructieve, gemotiveerde moties zouden kunnen worden aangenomen, met dien verstande evenwel dat er effectief over de constructieve moties wordt onderhandeld. Het is dus niet voldoende dat iemand een motie indient die hij als constructief beschouwt, maar die hij pas nadien als zijnde constructief komt verdedigen. De voorafgaande onderhandelingen moeten het mogelijk maken een ruime consensus te bereiken om een gemotiveerde motie te aanvaarden. Het kan dus niet zijn dat men a posteriori vraagt zich aan te sluiten bij een eenzijdig ingediende tekst.

Ieder van ons wil wellicht een bijdrage leveren tot constructieve moties, maar die bijdrage moet dan ook effectief gevraagd worden.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik ga niet antwoorden op de vraag of een motie alleen maar constructief is als er consensus over bereikt is of uitgaat van een grote meerderheid. Ik heb de indruk dat een motie, zelfs al is ze uit een «schamel brein» ontsproten, nog altijd constructief kan bedoeld zijn.

Ik wens toch nog even de aandacht te vestigen op de formaliteit. In het *Beknopt Verslag* van de commissie staat: «De Voorzitter.

— De heer Anciaux heeft een motie ingediend waarover wij ons later zullen uitspreken. Mevrouw Lizin en de heer Staes hebben een eenvoudige motie ingediend.

— Het incident is gesloten.»

Dit is onjuist. Dit is niet de weergave van de werkelijkheid. De voorzitter heeft zopas zelf gezegd dat er moet staan: «— De heer Anciaux heeft een motie ingediend waarover wij ons later zullen uitspreken.

— Het incident is gesloten.»

De voorzitter van de commissie heeft geen enkele andere uitspraak gedaan. De laatste woorden waren «— Het incident is gesloten.» Daarmee was de vergadering ook gesloten.

De Voorzitter. — Dit is louter woordenspel, mijnheer Anciaux. U zult wellicht begrijpen dat het voor mij moeilijk is hier nu over te oordelen. Ik moet dus, enigszins tegen mijn zin, een formeel standpunt innemen.

Naar analogie van de openbare plenaire vergadering voorziet het Reglement erin dat de moties moeten worden ingediend vóór het einde van de vergadering. Volgens de voorzitter van de commissie werd er een gemotiveerde motie ingediend door de heer Anciaux. Daarop werd het incident gesloten. Formeel wordt de vergadering echter niet gesloten, want op dat ogenblik waren mevrouw Lizin en de heer Staes bezig een gewone motie op te stellen die dan iets later werd ingediend. Volgens mij werd de gewone motie ingediend vooraleer de vergadering werd gesloten.

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, je voudrais, afin de détendre l'atmosphère en ce qui concerne cette question, préciser qu'il m'a fallu trente secondes pour convaincre M. Staes de bien vouloir signer cette motion puisque, dans un grand élan, j'avais décidé de soutenir M. Moreels. Cela ne posait aucun problème. Ce qu'a dit M. le Président est tout à fait correct. Je suggère maintenant que nous arrêtions de détailler à ce point cette affaire sans importance sur le fond.

De Voorzitter. — Ik meen te mogen besluiten dat de gewone motie werd ingediend vóór het einde van de vergadering. Bijgevolg moet er bij voorrang over de gewone motie worden gestemd.

Het woord is aan de heer Verreycken voor een stemverklaring.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, het is zeker niet mijn bedoeling mij te mengen in een technische discussie over het Reglement waarvan ik trouwens niet veel afweet, zoals u bekend is!

Bij deze gelegenheid wil ik alleen iets zeggen over de moties. Zoals u weet, heb ik een hekel aan het indienen van gewone moties, omdat ik ervan overtuigd ben dat de Senaat zich altijd zou moeten kunnen uitspreken over een gemotiveerde motie. Het Vlaams Blok stemt dan ook in principe altijd tegen de gewone motie, ook al is onze fractie het oneens met de gemotiveerde motie. Eens te meer zullen wij tegen de gewone motie stemmen, maar ik vestig er wel de aandacht van de Senaat op dat wij het deze keer wel eens zijn met de gemotiveerde motie.

De Voorzitter. — De Senaat moet zich nu uitspreken over de gewone motie.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de naamstemming.

De Voorzitter. — Wordt deze vraag gesteund? (*Meer dan vier leden staan op.*)

Aangezien de naamstemming reglementair is gevraagd, zal ertoe worden overgegaan.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

56 membres sont présents.

56 leden zijn aanwezig.

31 votent oui.

31 stemmen ja.

25 votent non.

25 stemmen neen.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Derhalve is de gewone motie aangenomen.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, MM. Caluwe, G. Charlier, Mmes De Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mmes Lizin, Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Pinoie, Poty, Mme Sémer, M. Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bock, Buelens, Ceder, Coene, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Mme Leduc, M. Loones, Mme Mayence-Goossens, MM. Raes, Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

De Voorzitter. — Dames en heren, hier volgt de uitslag van de stemming over de voordracht van de derde kandidaat voor het ambt van staatsraad :

Voici le résultat du scrutin pour la présentation du troisième candidat à la place de conseiller d'État :

Aantal stemmenden : 53.

Nombre de votants : 53.

Blanco of ongeldige stembriefjes : 6.

Bulletins blancs ou nuls : 6.

Geldige stemmen : 47.

Votes valables : 47.

Volstreekte meerderheid : 24.

Majorité absolue : 24.

De heer Johan Lust behaalt 42 stemmen.

M. Johan Lust obtient 42 suffrages.

De heer Luc Clara behaalt 3 stemmen.

M. Luc Clara obtient 3 suffrages.

De heer Eddy Storms behaalt 2 stemmen.

M. Eddy Storms obtient 2 suffrages.

Bijgevolg wordt de heer Johan Lust, die de volstreekte meerderheid der stemmen behaald heeft, tot derde kandidaat uitgeroepen.

En conséquence, M. Johan Lust, ayant obtenu la majorité absolue des suffrages, est proclamé troisième candidat.

Van deze voordrachten zal kennis worden gegeven aan de eerste voorzitter van de Raad van State en aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken.

Il sera donné connaissance de ces présentations au premier président du Conseil d'État et au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur.

QUESTION ORALE DE M. HATRY AU MINISTRE DES TRANSPORTS SUR «LE TGV»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HATRY AAN DE MINISTER VAN VERVOER OVER «DE HST»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Hatry au ministre des Transports sur «le TGV».

La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, le 17 janvier 1991, j'ai posé une question orale au ministre des Communications, Jean-Luc Dehaene, qui, depuis lors, a connu la brillante carrière que l'on sait, sur la mise à l'ordre du jour du Sommet franco-allemand d'une priorité pour l'équipement d'un TGV Paris-Strasbourg-Francfort-sur-le-Main.

L'actuel Premier ministre répondait par l'existence d'un accord et d'un calendrier précis portant sur le TGV Nord. Il ajoutait: «Pour ma part, je compte m'y tenir et les sociétés concernées doivent le respecter. Il s'agit d'un projet global et à aucun moment il n'a été question d'en exclure quelque partie que ce soit.» Pour terminer, l'actuel Premier ministre disait: «Nous devons veiller à ce que le TGV Nord soit opérationnel en premier lieu.» Je vous rappelle qu'il s'agit du TGV Lille-Bruxelles avec des embranchements vers Liège et Cologne, d'une part, et vers Anvers et Amsterdam, d'autre part.

Les dernières informations, à ce sujet sont hautement inquiétantes. En effet, les dates du TGV Nord dénotent un retard pour la liaison Bruxelles-Liège-Cologne jusqu'en 2005. Quant au chantier en territoire belge jusqu'à Bruxelles, il ne sera terminé qu'en 2002! Par contre, la liaison Paris-Francfort pourrait être terminée vers 2001, le chantier devant être entamé en 1996!

Quatre ans après mon intervention de 1991, les promesses de M. Jean-Luc Dehaene sont, par conséquent, réduites à néant. Le déséquilibre financier et les querelles de village dont nous sommes victimes rendent aujourd'hui difficile l'accélération du processus pour le rendre conforme aux engagements pris.

Que compte faire le ministre pour que ce tronçon, qui est vital pour la Belgique, soit réalisé plus rapidement et ne soit pas victime de la concurrence du tronçon sud Paris-Strasbourg-Francfort?

M. le Président. — La parole est à M. Daerden, ministre.

M. Daerden, ministre des Transports. — Monsieur le Président, en réponse à la question posée par M. Hatry, je voudrais tout d'abord rappeler quelques grands principes fondamentaux concernant le TGV et rappeler qu'il y a eu deux décisions gouvernementales en la matière. Ces dernières ont pour objet, d'une part, la création d'un TGV de frontière à frontière divisé en trois branches et, d'autre part, la simultanéité non seulement entre les branches est et ouest mais aussi à l'intérieur de ces branches, ce qui a entraîné une négociation avec les représentants des Régions.

Un autre élément, dont on parle moins mais qui ne me paraît pas négligeable dans la réflexion permettant de répondre à la question posée, est que le projet TGV doit assurer lui-même sa rentabilité, hormis les tronçons mixtes où un financement de l'État est possible.

Sur la base de ces considérations, on peut se demander où nous en sommes aujourd'hui. Combien avons-nous déjà investi et quels sont les délais de réalisation prévus?

En principe, en juin 1996, nous devons avoir réalisé les quinze premiers kilomètres allant de la frontière française à Antoin, avec tout ce que cela peut impliquer comme passages de trains à grande vitesse, notamment sur la dorsale wallonne. Nous aurions à ce moment-là des liaisons entre Paris et Bruxelles avec prolongement vers Amsterdam et vers Liège. En fait, en juin 1996, nous devrions avoir deux liaisons vers Liège, quatre vers Amsterdam et une vers Anvers. Cela fait dire à certains de mes détracteurs que la proportion est de cinq à deux.

Une autre échéance — juin 1998 — prévoit l'achèvement de la ligne jusqu'à Bruxelles. Alors, la ligne du TGV prolongée jusqu'à Cologne et Amsterdam devrait être desservie par sept passages par jour. Le train ira en effet au-delà de Liège eu égard à un problème technique de courant.

Ensuite, l'année 2002 devrait voir la mise en service des infrastructures entre Bruxelles et Liège.

Enfin, en 2005, on devrait assister à la réalisation du tracé complet de frontière à frontière, tel que défini par le Gouvernement.

Par ailleurs, monsieur Hatry, vous avez évoqué une problématique au niveau de l'Europe en ce qui concerne quatorze projets repris sur une liste. Le projet relatif à la Belgique y est mentionné en deuxième lieu; un autre, du ressort de la SNCF, y figure également. J'ignore si ce dernier sera réalisé plus rapidement que celui de notre pays.

Un article paru dans *Le Point* voici quelques jours pose le problème de la situation financière de la SNCF. S'il est vrai qu'actuellement notre pays connaît quelques problèmes au niveau de sa société de chemins de fer, il n'est pas le seul en Europe.

M. le Président. — La parole est à M. Hatry pour une réplique.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je remercie le ministre de la réponse qu'il a bien voulu fournir à ma question. En réalité, il confirme point par point les informations dont j'ai fait état dans ma question. En 1996, le TGV parcourra en Belgique 15 kilomètres à 225 kilomètres à l'heure; en 1998, 65 kilomètres à cette vitesse et nous avons le vague espoir de voir le réseau terminé en 2005.

Le ministre nous communique des informations qu'il a puisées dans une source autorisée, à savoir *Le Point*. Quant à moi, je me demande si je dois chercher dans *Le Patriote illustré* ou, plutôt, dans *Le Soir illustré* ma documentation sur les tracés au sujet desquels il n'évoque quant à lui aucune accélération! (*Sourires.*)

Bien loin d'être rassuré, monsieur le Président, je suis maintenant beaucoup plus inquiet après avoir entendu la réponse du ministre!

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER COVELIERS AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE EERBIEDIGING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS DOOR DE MILITAIRE INLICHTINGENDIENST»

QUESTION ORALE DE M. COVELIERS AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LE RESPECT DES DROITS DE L'HOMME PAR LE SERVICE DE RENSEIGNEMENTS DE L'ARMÉE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Coveliers aan de minister van Landsverdediging over «de eerbiediging van de rechten van de mens door de militaire inlichtingendienst».

Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VU). — Mijnheer de Voorzitter, vooraf wil ik mijn bewondering uitdrukken voor de moed van de minister van Buitenlandse Zaken, omdat hij bereid is hier zo dadelijk een antwoord voor te lezen dat door zijn collega van Landsverdediging werd opgesteld. Ik herinner mij nog de vele uren die ik samen met hem heb vergaderd in de Parlementaire Onderzoekscommissie van de Kamer en kan mij dus voorstellen dat hij bij het antwoord van zijn collega heel wat bedenkingen heeft. Alleszins beraad ik mij er nu al over hoe de minister van Landsverdediging zelf op een latere datum kan worden ondervraagd.

Tijdens de zitting van 12 oktober 1995 beantwoordde de minister van Landsverdediging mijn vraag omtrent het bestaan van een militair af luistercentrum te Peutie, negatief. De minister was zelfs zo vriendelijk mij voor een bezoek aan de kazerne uit te nodigen. Deze generositeit maakt mij echter nog meer waakzaam, aangezien een week later generaal Georis, hoofd van de militaire inlichtingendienst op een vergadering, in het bijzijn van getuigen, verklaarde dat militairen geen boodschap hebben aan de rechten van de mens en dat zij wel degelijk telefoongesprekken af luisteren. Er zou zelfs gezegd zijn dat men poststukken, verstuurd aan ambassades, opent.

Werd deze verklaring bevestigd ten overstaan van de minister van Landsverdediging? Zo ja, welke maatregelen zal hij dan nemen opdat de militaire inlichtingendienst minstens het Verdrag van de rechten van de mens zou eerbiedigen?

De Voorzitter. — Het woord is aan de minister van Buitenlandse Zaken die antwoordt namens de minister van Landsverdediging.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, het antwoord van de minister van Landsverdediging op de vraag van de heer Coveliers luidt als volgt.

«Het communiqué waarbij ik, op 17 oktober 1995, mijn geheel vertrouwen in de generaal Georis opnieuw bevestigd heb, is het geachte lid niet ontgaan. Aangezien dit communiqué opgesteld werd na het persartikel waarnaar het geachte lid verwijst, veronderstel ik dat hij hieruit zal afgeleid hebben dat ik ondertussen de zekerheid verworven had dat generaal Georis geen ontoelaatbare verklaringen afgelegd had die hem in het betrokken artikel in de mond gelegd worden.

Het spreekt vanzelf dat, indien generaal Georis verklaard had dat zijn dienst overging tot telefonische af luisteringen en zelfs tot het openen van sommige poststukken, ik in geen geval mijn vertrouwen in hem zou kunnen hernieuwd hebben.

Ik wens het geachte lid er in het bijzonder aan te herinneren dat het Parlement zelf met de wet van 18 juli 1991 een Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten ingesteld heeft. Het doel van de oprichting van het comité is, zoals blijkt uit artikel 1 van de wet, 'de bescherming van de rechten die de Grondwet en de wet aan de personen verlenen, te waarborgen en te zorgen voor de coördinatie en de doelmatigheid van de politie en inlichtingendiensten'.

Teneinde dit comité toe te laten zijn taken uit te voeren werd een dienst Enquêtes eraan verbonden.

Zoals beschreven in artikel 32 'treedt dit comité op ofwel uit eigen beweging ofwel op verzoek van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van de Senaat of van de bevoegde minister'.

Volgens artikel 33 'stelt dit comité onderzoeken in naar de activiteiten en de werkwijzen van de inlichtingendiensten'.

Zoals vermeld in artikel 40 houdt de dienst Enquêtes, in opdracht van het Vast Comité I of uit eigen beweging, toezicht op de werking van de inlichtingendiensten, rekening houdend met de bij artikel 1 opgelegde beperkingen.

Ik besluit hieruit dat het Parlement zich voorzien heeft van alle noodzakelijke middelen om de inlichtingendiensten en dus SGR te controleren.

Indien het geachte lid van oordeel is dat onregelmatigheden begaan werden door SGR, kan hij het Comité I hieromtrent vatten.

Mocht het Comité I de schendingen van de mensenrechten in zijn rapporten ontkennen, dan moet men overwegen om maatregelen te nemen opdat dit zich niet zou herhalen. Aangezien dit niet het geval is, blijf ik mijn vertrouwen behouden in de bestaande controlemechanismen.»

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers voor een repliek.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik herhaal dat ik over deze kwestie geen discussie met minister Derycke wens te voeren. Ik vraag hem enkel een boodschap aan zijn collega van Landsverdediging te bezorgen.

Op de bewuste vergadering waren meerdere getuigen aanwezig, onder wie enkele ambtenaren en een kabinetslid. Het is voor hen uiteraard bijzonder moeilijk om de verklaring van de heer Georis te bevestigen, maar ik beloof de minister van Landsverdediging dat ik alles in het werk zal stellen om, al was het maar één van de getuigen daartoe toch te overhalen. De minister zal dan de verantwoordelijkheid moeten dragen voor het onjuiste antwoord dat hij hier vandaag heeft laten voorlezen. Bovendien zal het de minister niet ontgaan zijn dat er ook een begeleidingscommissie bestaat van het Comité I, waarvan ik deel uitmaak en waarvan u voorzitter bent.

U zult het met mij eens zijn dat het thans niet het geschikte moment is om aan dit comité welk onderzoek dan ook te vragen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME MAYENCE-GOOSSENS AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LA POLITIQUE DU GOUVERNEMENT CONCERNANT LE ZAÏRE»

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW MAYENCE-GOOSSENS AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «HET REGERINGSBELEID TEN AANZIEN VAN ZAÏRE»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la demande d'explications de Mme Mayence-Goossens au ministre des Affaires étrangères sur «la politique du Gouvernement concernant le Zaïre».

La parole est à Mme Mayence.

Mme Mayence-Goossens (PRL-FDF). — Monsieur le Président, la décision inopportune de 1990 de remettre *sine die* la commission mixte régissant la politique entre la Belgique et le Zaïre fut la cause de la rupture des relations bilatérales entre des pays qui, depuis de nombreuses années, avaient tissé des liens d'amitié et de relations privilégiés. Cette considération n'est pas nouvelle puisque, depuis cinq ans, je vous la répète, et nous ne cessons de déplorer ce que j'appelle une erreur historique.

La victime principale de cet abandon de la coopération est la population zaïroise qui a payé un lourd tribut dans tous les secteurs d'activité de la vie des citoyens et particulièrement dans le domaine de la santé.

Par ailleurs, un grand nombre de coopérants qui avaient une expérience importante sur le terrain ont été renvoyés en Belgique où ils ont d'ailleurs allongé les rangs des chômeurs.

Le choix par le Parlement zaïrois de M. Kengo wa Dondo comme Premier ministre a été reconnu légitime par le ministre belge des Affaires étrangères de l'époque et par la communauté internationale. Dès lors, nous avons la possibilité de rencontrer un interlocuteur qu'aucun pays n'a contesté. Cependant, vous avez poursuivi une politique à géométrie variable de deux poids deux mesures en imposant ce que j'appelle «un temps de probation» au nouveau gouvernement afin de — comme vous le disiez à l'époque — le juger sur ses actes et non sur ses déclarations.

Le Gouvernement belge a posé une série de conditions pour que la coopération bilatérale puisse être reprise avec ce pays. Mais, chaque fois que ces conditions ont été rencontrées, de nouvelles ont été imposées. Je ne connais aucun précédent de ce type dans notre politique de coopération.

J'en viens à présent aux conditions qui ont été rencontrées. Après une année d'activités, le gouvernement Kengo a fait preuve d'une volonté de redressement, tant sur le plan économique que politique. Ainsi, le gouverneur de la Banque du Zaïre a été remplacé ainsi qu'un vice-ministre des Affaires étrangères impliqué dans un trafic de «vraie-fausse» monnaie. De nombreux étrangers convaincus de malversations dans le commerce de diamants ont été expulsés. Le réseau d'importation et de diffusion de fausse monnaie a été démantelé. Je sais que vous avez connaissance de tous ces faits, monsieur le ministre, mais, comme vous n'en tenez pas compte, j'estime que je dois vous les rappeler.

Les dépenses publiques ont été limitées aux recettes fiscales réalisées. Un solde créditeur de 400 milliards de zaires a été dégagé en juillet 1995, gage d'une gestion plus saine des deniers de l'État. Les arriérés sur les salaires des fonctionnaires et agents de l'État ont été liquidés. Durant les sept premiers mois de 1995, l'inflation a été réduite à 99 p.c. En 1994, ce taux était de 2195, ce qui est à peine imaginable. Le Fonds européen de développement procède à l'identification d'un projet international qu'il peut financer à concurrence de 90 millions d'écus. Une station terrienne a été inaugurée au Shaba en juillet. La production d'or, de diamants et de cobalt augmente certes lentement mais de mois en mois. En juillet dernier, M. Paul Acquah — conseiller principal au départe-

ment Afrique du FMI — a souligné les résultats tangibles obtenus depuis janvier à la suite de la mise en place de la politique du gouvernement zairois.

Dans le domaine politique aussi, une grande stabilisation s'opère et seules quelques contestations ont encore cours. Même la frange la plus radicale de l'opposition a regagné le Haut Conseil de la République pour contribuer à nouveau au débat parlementaire, ce qui me semble un signe de la vitalité de la démocratisation en cours — ne me faites pas dire ce que je ne dis pas — de la vie politique zairoise. La liberté d'expression peut être remarquée au vu du nombre et du ton des journaux zairois qui sont publiés actuellement.

Dans le domaine des droits de l'homme également, de nombreux progrès ont été enregistrés, de nombreux prisonniers ont été libérés et les forces armées ont été renvoyées dans leurs casernes. Les arrestations arbitraires sont moins nombreuses que par le passé.

Je ne décris pas une situation idyllique, monsieur le ministre, mais si vous faisiez le même examen pour tous les pays avec lesquels nous coopérons, je ne suis pas sûre que les résultats seraient plus faciles à accepter. Mais vous ne faites jamais ce genre d'analyse.

Tous ces éléments et les nombreuses mesures fiscales, judiciaires et administratives ont amené les États-Unis, dont la position vous sert souvent de retronchement, la France et le Fonds monétaire international à reprendre avec le Zaïre les contacts interrompus depuis quelques années, et ce dans une coopération au sens large et pas seulement dans le domaine humanitaire, comme vous voudriez. Malgré ces changements importants, l'attitude du Gouvernement belge reste figée.

En commission des Affaires étrangères, votre chef de cabinet, qui a exposé la politique que vous menez dans ce domaine, a reconnu que la dernière évaluation relative au Zaïre datait du mois de février. Depuis lors, bien des changements se sont produits, là-bas comme ici, d'ailleurs. Je vous demande quel miracle il faut accomplir pour satisfaire vos exigences qui paraissent plus politiques que réalistes, j'en suis convaincue.

Quant à nous, nous estimons que la Belgique contribuerait à faire évoluer le Zaïre en accompagnant par son aide les efforts entrepris en matière de démocratisation, de restauration de l'État de droit et d'assainissement de l'économie entrepris par le gouvernement de M. Kengo.

Accompagner au lieu d'attendre est pour les Belges la manière la plus efficace d'aider le pays à se stabiliser et d'y favoriser la reprise de l'activité économique. Les droits de l'homme sont mieux respectés dans un pays stable et prospère que dans un pays condamné au chaos à cause du boycott international dans lequel la Belgique a une certaine responsabilité.

C'est pourquoi je réclame la tenue rapide de la grande commission mixte belgo-zairoise, dans le cadre de laquelle tous les aspects des relations bilatérales ainsi que les questions que l'on peut se poser en ce qui concerne les droits de l'homme pourront être abordés.

Je me sens moins isolée dans mon plaidoyer et ma défense depuis que des membres de votre majorité m'ont emboîté le pas. Une visite récente au Zaïre leur a sans doute ouvert les yeux sur les dures réalités de ce pays et sur les effets dévastateurs de votre aveuglement.

Sans méconnaître le mérite de certaines ONG dans des domaines humanitaires ponctuels, nous ne pouvons abandonner nos responsabilités de traiter de gouvernement à gouvernement, dans des relations bilatérales claires et une coopération efficace. Les partenaires doivent se rencontrer et assumer la responsabilité de leurs actes et de leurs dépenses.

Cette façon de travailler permettra au moins d'entamer un dialogue constructif et d'obtenir des éclaircissements sur les moyens mis à la disposition du Zaïre.

À quand cette politique responsable qui rendrait à notre pays son rôle international dans cette partie du monde où notre expérience était incontestée et notre rôle international reconnu ?

À la suite de cette demande d'explications, j'annonce déjà à mes collègues que je déposerai une proposition de résolution — et non une motion — relative à la reprise des relations bilatérales entre la Belgique et le Zaïre. De cette manière, nous aurons l'occasion d'en reparler en commission et de connaître les attitudes des uns et des autres. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb.

M. Nothomb (PSC). — Monsieur le Président, mon intervention n'aura pas le même ton que celle de Mme Mayence, mais je pense qu'il est temps que nous débattions au Sénat des conditions de reprise de la coopération entre la Belgique et le Zaïre.

Faisant allusion à mon récent voyage au Zaïre, je voudrais dire que tous ceux qui connaissent ce pays sont surpris par le degré de pauvreté qui y règne et y progresse, par la dégradation des services publics et le démantèlement des infrastructures. Mais, contrairement à Mme Mayence, je pense que les premiers responsables de cette situation sont ceux qui ont gouverné le Zaïre pendant ces trente dernières années. Si l'économie zairoise est en piteux état, c'est à cause d'une zairisation désastreuse il y a vingt ans et des pillages auxquels l'armée zairoise s'est livrée il y a cinq ans.

Par conséquent, il est faux d'affirmer que la pauvreté de la population du Zaïre est uniquement imputable à la suspension de la Coopération belge. Certes, la Coopération belge aide les plus malheureux.

La paupérisation prend des proportions dramatiques et se généralise. On constate également une grave dégradation des infrastructures et des services. L'État ne fonctionne donc plus comme il le devrait, sauf pour quelques personnes et dans une certaine zone géographique.

Quelle est la situation institutionnelle du Zaïre ? Ce pays est gouverné par le président Mobutu depuis trente ans et ne jouit pas d'un régime démocratique. À la suite de certains événements survenus il y a cinq ans, le Gouvernement belge a décidé de suspendre la coopération, pensant ainsi exercer une pression qui engendrerait des réformes allant dans le sens de la démocratie. Ce principe n'était pas mauvais.

Mais aujourd'hui il faut réviser cette position qui n'a pas eu le résultat escompté. Depuis 1990, le Zaïre connaît une nouvelle situation constitutionnelle. La tenue d'une conférence nationale a en effet débouché sur un acte constitutionnel de transition reconnaissant trois institutions censées s'équilibrer. Outre la présidence de la République, la Constitution zairoise de transition reconnaît deux institutions. La première est le Parlement transitoire ou Haut Conseil de la République. Ce dernier n'est pas constitué sur la base d'élections mais sur une base conventionnelle — une moitié des membres émergeant de la mouvance présidentielle, l'autre émanant de l'opposition. Un certain système de concertation — ou de confrontation — entre majorité et opposition existe donc. La troisième institution est le Premier ministre qui, curieusement, doit appartenir à l'opposition. Ce système d'équilibre est certes paradoxal et mis sur pied dans des circonstances difficiles.

Aujourd'hui, le Gouvernement belge doit donc choisir de traiter ou de ne pas traiter avec un gouvernement zairois issu d'un vote émis par ce parlement de transition. Notre Gouvernement a eu l'occasion de s'entretenir avec le Premier ministre zairois, M. Kengo, lors de sa visite en Belgique.

Quelle est la situation gouvernementale proprement dite au Zaïre ? Tout en soulignant leur aspect relatif, Mme Mayence a évoqué les efforts réalisés. Il convient à cet égard de reconnaître que la capacité du gouvernement zairois à gérer le pays est limitée. Lorsque le Fonds monétaire international approuve un budget en équilibre, il ne faut pas perdre de vue que le montant de ce budget — 400 millions de dollars, soit 12 milliards de francs — est inférieur à celui d'une grande université européenne, et cela pour un pays de 40 millions d'habitants. Le gouvernement zairois ne gouverne pas autant qu'il voudrait. Il faut par conséquent tenir compte du fait que ses actions, tant positives que négatives, sont limitées à son pouvoir.

Par exemple, des régions entières du Zaïre ne reconnaissent pas la monnaie nationale. Ainsi, la province du Kasai possède sa monnaie propre, l'ancien zaïre. Le cours de l'ancien zaïre est d'ailleurs plus solide que celui du nouveau. Je laisserai aux économistes le soin de nous expliquer ce phénomène...

Quel est le processus en cours ? L'acte constitutionnel de transition prévoyait des élections durant l'été 1995. Elles n'ont pas eu lieu. À l'issue d'un consensus intervenu au sein du Haut Conseil de la République, majorité et opposition ont décidé de prolonger la période constitutionnelle transitoire de deux ans. Le gouvernement, dont la légitimité est certes sujette à discussion, s'efforce donc d'agir au mieux dans le cadre limité de ses pouvoirs.

J'en arrive à présent au problème relatif à la reprise de la coopération avec le Zaïre.

Voici cinq ans, le Gouvernement suspendait la coopération afin de faire pression sur le gouvernement zaïrois en vue d'obtenir une évolution favorable quant à la démocratisation, au respect des droits de l'homme et à la prise en compte des véritables besoins de la population. Actuellement, cette même population supporte les conséquences de cette décision alors que l'entourage présidentiel en souffre peu. Donc, le maintien de la mesure nuit à ceux que nous voulons aider, sans pour autant atteindre le régime.

La Belgique tâtonne en continuant néanmoins à soutenir les organisations humanitaires.

Après m'être rendu sur place, j'ai acquis la conviction que le procédé a atteint ses limites. Aider les coopératives agricoles, les organisations non gouvernementales ou les autorités locales sans en référer au gouvernement zaïrois n'est pas entièrement satisfaisant. En effet, les services publics sont indispensables, par exemple en ce qui concerne le transport des biens produits ou leur exportation. C'est la raison pour laquelle je pense qu'un assouplissement dans notre position, susceptible d'arriver à un certain équilibre, est souhaitable, les autorités locales restant de toute évidence de l'orientation du pouvoir qui les a mis en place. Nous devons réfléchir à une reprise de notre coopération sous certaines conditions et en veillant à ce qu'elle atteigne les populations visées. Je suis persuadé que le Gouvernement partage ce point de vue mais diverge probablement sur le rythme et la méthode de travail à adopter.

Le Bureau et la commission des Relations extérieures du Sénat examinent la suggestion du groupe PSC d'envoyer une délégation tripartite au Zaïre. Ce serait une manière de retrouver un consensus sur la façon la plus adéquate de reprendre la coopération en se basant sur les mêmes constats. Cette délégation parlementaire émanant du Sénat, chambre de réflexion, n'engagerait en rien le Gouvernement, et son envoi serait précédé et suivi d'un débat entre nous. Nous devrions déterminer ensemble les interlocuteurs à rencontrer, poser des conditions préalables, notamment quant aux endroits à visiter et à la place à donner aux représentants du gouvernement et de l'opposition zaïrois. Quoi qu'il en soit, refuser de s'informer ne constitue pas une attitude défendable.

Je suis d'avis qu'un large débat sur la matière, dans notre assemblée de réflexion, éclairerait le Gouvernement, qui reste responsable de la politique extérieure. J'espère qu'au terme de cet échange d'idées un consensus national rassemblant majorité et opposition pourra se dégager. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, le Gouvernement considère la reprise d'une coopération officielle avec le Zaïre comme étant tout à fait prématurée. J'invite d'ailleurs Mme Mayence et M. Nothomb à lire, dans *Le Monde diplomatique* de ce mois-ci, l'article intéressant qui y figure concernant le drame en cours actuellement, dont les auteurs attribuent sans équivoque la responsabilité au président Mobutu.

Le Gouvernement belge a d'ailleurs toujours eu une position claire en la matière. Après les événements de 1990, suivi par le Parlement, le Gouvernement avait défini un fil conducteur : respecter le cadre établi par les responsables politiques zaïrois eux-mêmes, ne plus pratiquer l'ingérence et tenter de responsabiliser les Zaïrois par rapport à leur propre destin. Je fais ici allusion

à l'Acte constitutionnel de transition, que nous respectons et auquel les Zaïrois essaient de se conformer, mais, apparemment, avec de grandes difficultés.

Nous essayons évidemment d'entretenir des contacts avec les responsables zaïrois. À l'occasion de l'entretien, le 11 septembre dernier, au cours duquel le Premier ministre et moi-même avons rencontré le Premier ministre Kengo, nous avons effectivement constaté, madame Mayence, que le gouvernement zaïrois était en progrès, surtout en matières économique et financière. Cette amélioration a d'ailleurs été remarquée par le Fonds monétaire international qui envisage d'ouvrir un bureau à Kinshasa pour essayer de guider le Zaïre. J'ai d'ailleurs proposé aux responsables du FMI de leur fournir une aide, par le biais de la banque nationale, s'ils avaient besoin d'experts.

La question politique est beaucoup plus grave et nous inquiète particulièrement. Le Premier ministre Kengo avait apparemment amélioré sa gestion jusqu'au moment où, par un vote étonnant, monseigneur Monsengwo, président du HCR-PT, a été démis de ses fonctions. Cette mesure n'était évidemment pas de nature à rassurer ni le Gouvernement ni les parlementaires belges sur le plan de la démocratisation et des droits de l'homme.

Par la suite, nous avons reçu un grand nombre de promesses de la part de M. Kengo. J'ai également rencontré le ministre des Affaires étrangères, M. Kamanda, à New York. Ils ont chacun leur thèse mais semblent se rejoindre sur l'impossibilité de rendre ses fonctions à monseigneur Monsengwo. Pourtant, le Gouvernement belge estimait que ce dernier, dépourvu de prétentions présidentielles, pouvait servir son pays au cours de cette période transitoire.

Un deuxième problème grave, également de nature à nous inquiéter, est le fait que le processus des élections est partiellement, voire totalement arrêté par une décision du Haut Conseil de la République, qui s'éloigne ainsi de l'attitude qu'il avait adoptée avant les vacances. La situation n'évolue pas et il semble bien que les élections seront nettement postposées. Sans doute les parlementaires se sentent-ils plus libres en l'absence d'élections pour tant souhaitées par la population.

Je tiens encore à faire observer que l'organisation des droits de l'homme reconnue par Amnesty International, AZADHO, qui existait depuis longtemps au Zaïre a été dissoute à l'initiative du Premier ministre Kengo. La situation est donc plutôt négative en ce qui concerne les droits de l'homme. C'est pourquoi le Gouvernement belge a récemment décidé d'aider substantiellement la population zaïroise, ce qui semble être le souhait de M. Nothomb.

Je vous informe, madame Mayence, qu'au-delà de l'aide strictement humanitaire, j'ai chargé un groupe de travail dirigé par M. Moreels d'étudier les actions que nous pourrions utilement mener en matière de soins de santé, d'enseignement et de petits travaux locaux d'infrastructure.

Vous avez cité le programme important de l'Union européenne comportant un budget de 90 millions d'écus. Il semble que les objectifs de ce programme soient les mêmes que ceux que la Belgique s'est fixés, l'Union européenne ne traitant nullement avec le gouvernement actuel mais bien avec la société civile, les ONG, l'Église ... Cela me semble raisonnable et correspond à l'opinion de nos citoyens, qui estiment que notre Gouvernement peut apporter une aide à condition que celle-ci ne bénéficie pas au régime actuellement en place au Zaïre.

Globalement, je suis assez optimiste, compte tenu de l'enthousiasme manifesté par M. Moreels concernant la réalisation de ce programme, approuvé par le Gouvernement, mais je ne puis cependant, madame, retenir votre proposition relative à la tenue d'une commission mixte.

Je voudrais ajouter un mot concernant l'attitude des autres partenaires. La fameuse formule de la trioka «Belgique, France, États-Unis» fonctionne parfaitement. Des rencontres ont lieu tous les deux ou trois mois et chaque pas politique est décidé de commun accord par les trois parties.

Je précise qu'aux yeux des États-Unis, la situation n'a pas fondamentalement changé, le Sénat américain ayant d'ailleurs décidé la semaine dernière d'interrompre non seulement l'aide bilatérale avec le Zaïre mais aussi l'aide humanitaire. Cela me semble peu prometteur pour l'avenir de ce pays.

On note donc, madame Mayence, très peu de progrès sur le plan politique en cette matière. Cela nous inquiète, car il serait néfaste pour le Zaïre que cette volonté de s'acheminer vers une troisième république soit annihilée, ce qui risque, par ailleurs, de supprimer toute intervention de la part des pays donateurs, lesquels sont actuellement peu nombreux. Il s'agit, sur le plan bilatéral, de la Belgique et l'Allemagne et, sur le plan multilatéral, de la PNUD et l'UNICEF.

Au vu de la situation, il ne semble pas qu'une reprise de l'aide officielle de la Belgique au Zaïre soit envisageable.

M. le Président. — La parole est à Mme Mayence.

Mme Mayence-Goossens (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je n'ai pas l'intention de rouvrir le débat avec le ministre des Affaires étrangères, d'autant plus que, depuis toujours, nous avons un véritable dialogue de sourds sur le sujet.

Certains de mes collègues auront peut-être été surpris du ton polémique dont j'ai usé, mais depuis longtemps, j'ai l'impression de me trouver devant un mur lorsque l'on aborde cette question. Je constate d'ailleurs que l'on y répond par une décision politique, au lieu de procéder à un examen consciencieux de la situation.

En commission, nous nous sommes engagés à mener une discussion sur ce sujet et certains de mes collègues se sont déjà exprimés en termes mesurés. Par ailleurs, un collègue du CVP, qui n'est pas présent aujourd'hui, a fait les mêmes constatations que moi après un voyage au Zaïre.

Dès lors, j'espère qu'au niveau parlementaire, nous aurons la possibilité de dialoguer et de déterminer dans quelle mesure nous pouvons mener une politique à la dimension de nos responsabilités du passé et du rôle que nous avons joué sur la scène internationale. En effet, nous étions au premier plan et tout le monde s'accordait à reconnaître que notre expérience était très importante en la matière.

L'échange que nous venons d'avoir m'a permis non pas de connaître la position du ministre sur ce point — je la connaissais déjà —, mais de nourrir l'espoir d'avoir un dialogue constructif et fructueux avec mes collègues.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — Mesdames, messieurs, le Bureau se réunira la semaine prochaine pour fixer l'ordre des travaux de la semaine du 20 novembre. Je suppose que le Sénat acceptera de lui faire confiance à cet égard.

Het Bureau zal volgende week bijeenkomen om de agenda voor de week van 20 november op te stellen.

Ik veronderstel dat de Senaat zal akkoord gaan met deze beslissing. (*Instemming.*)

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de Voorzitter

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le Président

De Voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het Bureau.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verwezen.

Ces propositions sont donc prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verwezen, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

La liste des propositions, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

WETSONTWERPEN — PROJETS DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De Regering heeft de volgende wetsontwerpen ingediend:

1° Betreffende de deelneming van België aan de achtste algemene verhoging der werkmiddelen van de Interamerikaanse Ontwikkelingsbank;

Le Gouvernement a déposé les projets de loi ci-après:

1° Relative à la participation de la Belgique à la huitième augmentation générale des ressources de la Banque interaméricaine de développement;

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

2° Houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Georgië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 23 juni 1993;

2° Portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république de Géorgie concernant la promotion et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 23 juin 1993;

3° Houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Algerijnse Democratische Volksrepubliek inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Algiers op 24 april 1991.

3° Portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République algérienne démocratique et populaire concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Alger le 24 avril 1991.

4° Houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de socialistische republiek Vietnam inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Hanoi op 24 januari 1991.

4° Portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la république socialiste du Vietnam concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Hanoi le 24 janvier 1991.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires étrangères.

Deze wetsontwerpen zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

Ces projets de loi seront imprimés et distribués.

PROPOSITIONS — VOORSTELLEN

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Les propositions de loi ci-après ont été déposées :

1° Par Mme Dardenne, relative à la fourniture au réseau public de courant électrique, produit à partir des sources d'énergie renouvelables;

De volgende wetsvoorstellen werden ingediend :

1° Door mevrouw Dardenne, betreffende de levering aan het openbaar net van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen;

2° Par MM. Erdman et Lallemand, relative au recrutement, à la promotion et à l'évaluation des greffiers, secrétaires et membres du personnel de l'ordre judiciaire;

2° Door de heren Erdman en Lallemand, betreffende de aanwerving, de bevordering en de beoordeling van griffiers, secretarissen en personeel van de rechterlijke orde;

3° Par M. Vandenberghe, modifiant la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires et l'article 458 du Code pénal;

3° Door de heer Vandenberghe, tot wijziging van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek en van artikel 458 van het Strafwetboek;

4° Par M. Vandembroeke, établissant un prix fixe pour les livres;

4° Door de heer Vandembroeke, tot instelling van een vaste boekenprijs;

5° Par M. De Decker, portant création d'une École royale d'administration;

5° Door de heer De Decker, tot oprichting van een Koninklijke School voor bestuurskunde;

6° Par M. Goovaerts, modifiant et complétant les dispositions du Code civil relatives à la co-propriété;

6° Door de heer Goovaerts, tot wijziging en aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende de medeïgendom;

7° Par M. Anciaux, modifiant l'article 22 de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et du commerce des munitions, en ce qui concerne le stockage et la destruction des mines antipersonnel et des mines-pièges ou des mécanismes analogues.

7° Door de heer Anciaux, tot wijziging van artikel 22 van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie, inzake het stockeren en vernietigen van antipersoonsmijnen en valstrikmijnen of soortgelijke mechanismen.

Voorts heeft de heer Verreycken ingediend een voorstel van resolutie betreffende de volkerenmoord in Tibet.

Par ailleurs, M. Verreycken a déposé une proposition de résolution relative au génocide au Tibet.

Mme Mayence-Goossens a déposé une proposition de résolution relative à la reprise des relations bilatérales entre la Belgique et le Zaïre.

Mevrouw Mayence-Goossens heeft ingediend een voorstel van resolutie betreffende de hervatting van de bilaterale betrekkingen tussen België en Zaïre.

Les propositions ci-après ont été déposées :

1° Par Mme Lizin, tendant à insérer dans le Règlement du Sénat un article 77ter, instituant un Comité de la politique scientifique;

De volgende voorstellen werden ingediend :

1° Door mevrouw Lizin, tot invoeging in het Reglement van de Senaat van een artikel 77ter, houdende oprichting van een Comité voor het wetenschapsbeleid;

2° Par M. Verreycken, de modification de l'article 23 du Règlement du Sénat.

2° Door de heer Verreycken, tot wijziging van artikel 23 van het Reglement van de Senaat.

Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.

Deze voorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

VRAGEN OM UITLEG — DEMANDES D'EXPLICATIONS

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — Het Bureau heeft de volgende vragen om uitleg ontvangen :

1° Van de heer Caluwé aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de burgerwachten», gevoegd bij de vraag om uitleg nr. 11 van de heer Goris;

Le Bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes :

1° De M. Caluwé au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «les gardes civiles», jointe à la demande d'explications n° 11 de M. Goris;

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden (openbare vergadering).

Renvoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives (réunion publique).

2° Van de heer Caluwé aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de samenwerking tussen de politiediensten»;

2° De M. Caluwé au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la collaboration entre les services de police»;

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden (openbare vergadering).

Renvoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives (réunion publique).

3° Van de heer Vandembroeke aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de geweigerde verspreiding van de informatiebrochure *Vlaanderen Vandaag* via de Belgische ambassades».

3° De M. Vandembroeke au ministre des Affaires étrangères sur «le refus de distribuer la brochure d'information *Vlaanderen Vandaag* via les ambassades de Belgique».

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden (openbare vergadering).

Renvoi à la commission des Affaires étrangères (réunion publique).

Notre ordre du jour est ainsi épuisé.

Onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Le Sénat s'ajourne jusqu'à convocation ultérieure.

De Senaat gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 18 h 5 m.)

(De vergadering wordt gesloten om 18 h 5 m.)

ANNEXE — BIJLAGE

Prise en considération — Inoverwegingneming

Liste des propositions prises en considération :

Lijst van de in overweging genomen voorstellen :

A. Propositions de loi :

Portant des mesures de promotion de l'emploi pour les sportifs de haut niveau (de MM. Monfils et Foret);

A. Wetsvoorstellen :

Houdende maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid voor topsporters (van de heren Monfils en Foret);

— Renvoi à la commission des Affaires sociales.

Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Relative à la création du Comité supérieur des sports (de MM. Monfils et Foret);

Houdende instelling van een Hoog Comité voor de sport (van de heren Monfils en Foret);

— Renvoi à la commission de la Justice.

Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Modifiant le Code de la nationalité belge en vue d'y insérer une condition de connaissances linguistiques (de M. Verreycken);

Tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, strekkende tot de invoering van een vereiste van taalkennis (van de heer Verreycken);

— Renvoi à la commission de la Justice.

Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Relative aux examens médicaux dans le cadre des relations de travail (de M. Mahoux);

Betreffende de medische onderzoeken die binnen het kader van de arbeidsverhoudingen worden uitgevoerd (van de heer Mahoux);

— Renvoi à la commission des Affaires sociales.

Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Modifiant les articles 1er et 18 de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence (de M. Anciaux et consorts);

Tot wijziging van de artikelen 1 en 18 van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum (van de heer Anciaux c.s.);

— Renvoi à la commission des Affaires sociales.

Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Instaurant la responsabilité pénale des personnes morales et prescrivant des sanctions adaptées applicables à celles-ci en cas d'infraction (de M. Boutmans et consorts);

Tot invoering van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen, met aangepaste bedrijfsstraffen (van de heer Boutmans c.s.);

— Renvoi à la commission de la Justice.

Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Tendant à améliorer la situation des victimes de violences, et particulièrement de violences sexuelles (de M. Boutmans et Mme Dardenne);

Strekkende tot de verbetering van de situatie van slachtoffers van gewelddelicten, inzonderheid van seksueel geweld (van de heer Boutmans en mevrouw Dardenne);

— Renvoi à la commission de la Justice.

Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Modifiant les articles 12 et 253 du Code des impôts sur les revenus 1992, en ce qui concerne l'exonération du précompte immobilier (de M. Weyts et consorts);

Tot wijziging van de artikelen 12 en 253 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 inzake de vrijstelling van de onroerende voorheffing (van de heer Weyts c.s.);

— Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Verwezen naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.

Visant à promouvoir l'emploi dans le secteur horeca (de M. Weyts);

Ter bevordering van de tewerkstelling in de horecasector (van de heer Weyts c.s.);

— Renvoi à la commission des Affaires sociales.

Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Insérant un article 260bis dans la nouvelle loi communale (de M. Caluwé);

Tot invoeging van een artikel 260bis in de nieuwe gemeentewet (van de heer Caluwé);

— Renvoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden.

Insérant un article 331ter dans le Code pénal afin de réprimer davantage la violence et les débordements des spectateurs lors de manifestations sportives et notamment de matches de football (de M. Foret);

Tot invoeging van een artikel 331ter in het Strafwetboek ten einde het geweld en het wangedrag van de toeschouwers tijdens sportmanifestaties en inzonderheid tijdens voetbalwedstrijden strenger te bestraffen (van de heer Foret);

— Renvoi à la commission de la Justice.

Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Relative au recrutement, à la promotion et à l'évaluation des greffiers, secrétaires et membres du personnel de l'ordre judiciaire (de MM. Erdman, Lallemand et consorts);

Betreffende de aanwerving, de bevordering en de beoordeling van griffiers, secretarissen en personeel van de rechterlijke orde (van de heren Erdman en Lallemand c.s.);

— Renvoi à la commission de la Justice.

Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Modifiant la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires et l'article 458 du Code pénal (de M. Vandenberghe et consorts);

Tot wijziging van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek en van artikel 458 van het Strafwetboek (van de heer Vandenberghe c.s.);

— Renvoi à la commission de la Justice.

Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

B. Proposition de résolution :

Visant à ouvrir un large débat public sur les enjeux économiques, sociaux, culturels et démocratiques liés à la société de l'information et en particulier aux autoroutes de l'information (de MM. Jonckheer et Boutmans).

B. Voorstel van resolutie :

Strekkende tot het openen van een breed maatschappelijk debat over de economische, maatschappelijke, culturele en democratische uitdagingen van de informatiemaatschappij en in het bijzonder van de informatiesnelweg (van de heren Jonckheer en Boutmans).

— Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Verwezen naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.

C. Proposition :

De modification de l'article 23 du Règlement du Sénat (de M. Verreycken).

C. Voorstel :

Tot wijziging van artikel 23 van het Reglement van de Senaat (van de heer Verreycken).

— Renvoi au Bureau.

Verwezen naar het Bureau.